

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Karácsonyra.

Közeledik a szeretet magasztos ünnepe, szent karácsony napja, hogy békét hozzon és szeretetet hirdessen.

Magába szállva, imádkozva, áhítatos szível áll a hívő ember a betlehemi jászol mellett, melyből a világ teremtése óta a legnagyobb áldás áradt az emberiségre. És a szegények gyámolára, a boldogtalanok vigaszára, a kétségbeesettek utolsó menedékeire szent áhítattal gondolnak e napokban az emberek milliói.

Az élet küzdelmei között hiányát érezzük a szeretetnek, mert kivesszett az emberek lelkéből a hit s a hitelenség kísérelője lett a szeretetlenség, az önzés, az anyagiak szertelen becsülése és tekintélye.

Bár adná vissza szent karácsony az emberiségnek az erős hitet, hogy az élet jármában eltöltött esztendő végén megvigasztalódva vallja, hogy nemcsak a földi létért teremtett, hogy van magasztosabb célja is a létnek, mint a földi nyomorúság. A sivárrá lett lelkek olvadjanak fel szent karácsony napján s szeressük egymást úgy, ahogy Krisztus tanította: felebaráti szeretettel.

A régi római világ pessimismusa, amely a szeretetet s az emberiséget magasabb rendeltetését megtagadta, megtörött a keresztéről áradó eszmények előtt.

Mikor a császári Róma az egész világot uralta és soha nem képzelt hatalom, fény, gazdagság torlódott össze a hatalmasok kezében, akkor volt az emberi lélek legüresebb. A jobbák agyában és szívében ellentmondások dúltak, amelyeket nem tudott kiegyenlíteni az ész s nem hozott megnyugvást a hit. Minden bálvány eltörpült, minden emberi törekvés hiábavalónak látszott.

Felragyogott akkor egy csillag a betlehemi istálló felett, amelynek fénye bevilágított a bölcs szívébe, a rabszolga kunyhójába, az élvezetektől megundorodott hatalmasok palotáiba, mert az a csillag azt hirdette, hogy eljött a Megváltó, aki eloszlatja a lelki sötétséget, megszünteti a nyomorultak kínjait és megnyitja a kétségbeesettek előtt az eget, ahonnan vigasz és megnyugvás árad.

A kis palesztinai faluból indult el az igazság, amely meghódította az egész világot. És akárhogyan tévelyeg az emberiség

utja, újra és újra visszatér azokhoz az aszmékhez, amelyeket a kereszt tövében tanult. A megváltás eszméje oly csodás hatása, hogy két ezer év alatt sem vesztette el erejét. Ha tévedünk is, ha más és más utakon járunk is, az eszméből folyó életelvek mindig változatlanok, csak néha elhomályosulnak, máskor ismét csodás fényvel ragyogják be az ember életét.

Az eszme megtestesítésére való törekvés ott szenved hajótörést, ahol nem a szeretet az összekötő kapocs. Hiábavaló a jobb utáni törekvés, ha az önzés háttérbe szorítja az ember nemesebb lelki tulajdonságait.

Nyitott szemekkel nézzünk körül és meglátjuk azt a sok nyomorúságot, amelyet mind megtudna egyhíteni a krisztusi szeretet, de amelytől az önző ember elfordítja tekintetét. És a nyomorúság láttára a szárnyaló lélekre ólyomsúly nehezedik s nem tud magasztos dalt mondani karácsony ünnepére, hanem eltelik keserűséggel az emberek szivtelensége felett.

Az önzés, a szenvedély, a gyarlóság meg rugdalja a nyomorultakat, akiket Krisztus keblére ölelt; az anyagi javak után való

TÁRCA.

Vass Lacika képeskönyvei.

Komor mogorván méregette végig Vass László ur a kis lakás legnagyobbik szobáját. Először hosszában, azután keresztben, majd körüljárta az asztalt. Megállt. A rozoga vaskályhába mérgesen taszított egy jókora tuskót; megigazította a füstölő petróleum lámpát, de mindezt olyan ideges mozdulatokkal végezte, hogy lehetetlen volt észre nem venni lelkének izgatott állapotát. Homlokán a gondok felhője ült.

Vass László ur, aki örökké vidám, könnyűvérű, bohém természetű ember, ime gondokkal küzd.

Az ajtó nagy zajjal csapódik fel és berohan két egészséges fiu gyerek. Arcoskájukat pirosra csipte a hideg, cipőjük havas, elnyűtt kabátjukon meglátszott, hogy sokszor behemperegtek az udvaron felhalmozott hótörleszokba.

Vass László ur arca haragra torzult. A nagyobbik fiu hamar észrevette a cikázó villámot s ravasz módon elkanyarodott az asztal másik felére; a kisebbik azonban nem volt elég tapasztalt és gyanutlanul kapta át az apja térdét. A kis süvölvény kócos haja abban a szempillantásban az apja markába ragadt s a meglepett ifju ur azt sem tudta, hogy most bogni

kell-e, vagy csak enyelgésnek vegye a hirtelen fordulatot?

— Hát betyárok — tört ki az ideges apa — így kell pusztítani a drága ruhát? Azt gondoljátok, hogy apátok lopja a pénzt? Hol vagy te nagyobbik huncut? Majd adok én neked eszuskát, szánkót.

A nagyobbik azonban már az asztal alatt kucorgott. Apró szemei úgy villogtak, mint a maeszké és a kis haszontalannak nevetésre állt az egész ábrázata. Ugy látszik, tisztában volt a helyzettel; tudta, hogy nem sokáig tart a harag s nagy lelki gyönyörűségére szolgált, hogy az apróbb volt a villámhárító. A megeibált üstök apró tulajdonosa amint szabadon érezte magát, azonnal a cimbalom alatt huzta meg magát s a két kis fickó összenevetett hangtalan vigyorgással.

— Ezért neveljen az ember fiaikat — dühöngött Vass László ur, körülnézve a pipaszár után. — Majd megtanítalak én benneteket az apai tekintély tiszteletére, két kötnivaló. Tudom, megemlegetitek a mai napot. Egyik sem kap vacsorát.

— Ugyis csak vajás krumpli lesz apa, — hallatszott az asztal alól.

— Hallgatsz? Fogd be a szádat. Talán strassburgi pástétomra fáj a fogad. Majd ha magad keresed, akkor válogass. No lám, már finnyás a paprika Janesi. Jössz ide egyszerre?

Vass László ur addig perelt, lármázott, istentelenkedett, míg elfáradt bele. A fiait hiába parancsolgatta ki a butorok alól, azok igen jól érezték ott magukat. Tudták, hogy az apjuk nem hajolhat le, mert az új nadrág van rajta.

A haragos apa leült a divánra, amelynek rugói panaszosan sóhajtották vissza régen elmúlt ifjuságukat. Vass ur homloka ráncokba gyűrődött s komolyan nézett a levegőbe. Egyszer csak azt vette észre, hogy mind a két fiu rákönyököl az új nadrágjára s nevető szemekkel néznek gondterhes arcára.

És Vass ur, a haragos, bős apa végigsimította a két kócos fejet, szeretettel tekintett le a csintalan porontyokra, akik az első biztató jelre az új nadrágon lovagoltak.

De haza ért a mama, aki már igazán nagyon szigorú. Az első pillanatban az új nadrágra esett a tekintete és méltó haragra gerjedt az apa könnyelműsége felett.

— Ejnye Laci, Laci! Hogyan engedheted azt a két fiukót az új nadrágon lovagolni?

— Hát talán levessem a nadrágomat, hogy ölembe vehessem a porontyaimat?

— Vén bolond — esattant fel a mama és összecsókolta szerelmes magzatjait.

Vass ur ábrázata újra visszatért a mosoly; úgy játszott a fiaival, mintha maga is gyerek volna. Elfelejtette minden gondját.

Jó etvágygyal megették a vajás krumplit s

törekvés, amely urrá lett minden téren, elhomályosította az eszményeket; az anyagi világ felett szerzett hatalommal való szeretelen kérések megtagadott minden isteni és erkölcsi törvényt.

A szívek üresek és újra feltámad a képtelenség, amely romba döntötte a klasszikus világot, elsöpörte az antik népek erkölcsi rendszerét, amelynek alapja nem az eszményeket kereső lélekbe volt lerakva.

Ma a szeretet csak ige, de nem élő hatalom. Hirdetjük, de nem követjük parancsait.

Pedig ha a keresztény elvek és eszmények alapján, a kereszt magasztos jelvénye alatt kifejlődött kulturát nem akarjuk szemfényvesztésnek tartatni; ha a megváltás nagy gondolatát és áldásait nem akarjuk áldozatul dojni a kornak, amely rideg tagadással akar elfordulni a tulvilági fénytől az anyagi világ felé; ha el akarunk készülni arra az újabb megváltásra, amely a lelki és erkölcsi igényeket az anyagi érdekek fölé fogja helyezni: akkor a krisztusi felebaráti szeretetnek mindenütt és mindenkiel szemben meg kell nyilvánulnia, mert csak ez vezethet az isteni békéhez, ez vezetheti vissza a kétségbeesettet, a meghasonlott embert a kereszthez, amely az egész emberiség lelki tövösségéért, az emberi lélek felmagasztalásáért állott a Golgotán.

Igy valósulhat csak meg az a kor, amelyről az Ur megmondta, hogy egy akol lesz és egy pásztor.

Jöjj el karácsony, fényed ragyogjon újra s értesd meg az emberekkel, hogy a földi élet legnagyobb áldása a béke, amely a szeretet nyomán fakad s az áldások kiapadhatatlan forrása az a hit, amely megnyugvással tekint az égre és szeretettel, türelemmel minden embertársára.

miután már nem volt mit enni, a két ifju feje leest az asztalra s átköltözött mind a kettő az álmok birodalmába, ahol bizonyosan szép karácsonyfáról, a Jézuska ajándékairól mondanak mesét az angyalok.

Mikor már a gyerekek az ágyba kerültek, Vass ur előkotort a belső zsebéből egy szivart s a felszálló kék füstbe bámult, újra gondok tükröződtek az arcán.

— Soha se volt még ilyen kellemetlen karácsonyunk, mint az idén lesz — szólalt meg a család feje. — Alig kerül egy kis kalácsra való, nem hogy a gyermekeknek valami ajándék is jusson. Az Isten verjen meg minden váltót, koldussá tett egy esztendőre egy rongyos papiros.

— Bizony azon már nem segíthetünk édes emberem — sóhajt az asszony. De a gyerekek még sem maradhatnak krisztkindli nélkül. Egy kis fűcskát majd összeállítok én, te meg valami játékot rakj alája.

— Igen ám, de Laci már olyan eszes fiu, hogy holmi hatosos játékkal be nem érheti. Verses, mesés könyv, kőépítő szekrény, vagy valami ilyes kellene neki. Az pedig drága.

— Igaz, igaz. Szegény embernek szegény a karácsonya. De ni, most jut eszembe; a sógoréknál jártomban az öreg ur asztalán láttam egy árjegyzéket. Valami gépgyárból való. Tele van képpel. Laci az ilyent szereti. Elhoztam velem, majd holnap neki adom.

— Hol az a könyv?

Iskoláink elhelyezésének kérdése.

A városi képviselőtestület jelenleg két fontos ügy foglalkoztatja. E két ügy az iskolák elhelyezése és a másik a közvilágítás ügye.

Sok kifogás alá esett már a Csácsi-utcában a régi ovodából ideiglenesen átalakított iskola, valamint a polgári leányiskola épülete.

Mind a két épületet eddig is tulajdonképpen a felelős tanügyi hatóságunk városunk irányában tanúsított jó indulata türtelmezte meg, azonban már ott is elhalaszthatlannak tekintik a kérdés mielőbbi gyökeres megoldását.

Viszont mikor kisebb városok is légszesz-, vagy vizgáz-, vagy villamos világítással cserélik fel az ósdi petroleum közvilágítást: városunk, mint egy szép multu, nagy vármegye székhelye, nem maradhat hátra, neki is kell orvosolnia a közvilágítás körül fel-felújuló panaszokat.

Érezte és érzi a felelősség súlyát mind két irányban a városi képviselőtestület, miért is legutóbbi közgyűléséből külön-külön két bizottságot küldött ki; egyiket a közvilágítás kérdésében, másikat az iskolai építkezés ügyében.

A közvilágítás ügyében a kiküldött bizottság ebben a tárgyban serényen dolgozik s működéséről időnként olvasóközönségünket tájékoztatjuk.

Felszólalásunk tulajdonképeni tárgyát az iskolai építkezés ügye képezi, még pedig ebből kifolyólag az e tárgyban kiküldött bizottságunk első összejövetele alkalmával tett az az intézkedése, melyről lapunk mult számának hírvonatában beszámoltunk.

Ami ugyanis az elemi iskolai építkezést illeti: helyes az a fóltevés, hogy az elemi iskola számára a főgymnasium melletti üres telken építsünk; azonban tegyük ezt úgy, hogy benne a Körmeny-utcai ovodát is elhelyezzük; mert mostani ideiglenes helyén sokáig nem hagyhatjuk.

Amennyi helyet az ovodai helyiség és esetleg az óvónő lakása elfoglalna s így ezzel az elemi iskola számára ott kevesebb hely maradna, azt pótolhatnók olyképp, hogy a Csácsi-utcában levő jelenlegi iskolai helyiséget átalakítanók az iskola céljainak megfelelőleg. Ott ugyanis négy, egészen megfelelő tantermet lehetne építeni s ezzel elérnők azt, hogy a központon kívül a Körmeny- és a Csácsi-utcában is lennének elemi osztályaink, amelyek az illető iskolákhoz közel fekvő utcák gyermekeit fogadnák be s a kis, elemi iskolai tanulóknak nem kellene távol járniok iskolába.

Ami a polgári leányiskola elhelyezését illeti, első sorban mondjunk le arról az ideáról, hogy a kórházat a Dervarics-féle üres telekre építsük, az így felszabadult jelenlegi kórházi épületet a felső kereskedelmi iskola céljaira átalakítsuk, azután a felső kereskedelmi iskolát

oda kihelyezzük, ennek épületébe helyezzük el a polgári leányiskolát s mivel így a régi izz. hitközségi épület teljesen felszabadulna s egészen a hitközség rendelkezésére állna, az utóbbi bizottság évi átalányt fizetve reorganizáció gyanánt a városnak, mivel ez most már nem használja a hitközség épületét az iskola céljaira.

Ugyanis ennek a tervnek megvalósítása sok időt venne igénybe s a polgári leányiskola elhelyezésének égetően szükséges kérdését igen elodázná. De meg nem vettük figyelembe, hogy a felső kereskedelmi iskolát épületéből, mely az állam tulajdon, nem lehetne oly könnyen kimondítani. Nem lehetne — egyévtől eltekintve — már csak azért sem, mert a számára kijelölt kórházi épület egy részről a város végén fekszik s így a tanulók részéről nehezen megközelíthető, más részről a tanításra nagyon is alkalmatlan helyen fekszik. Kelet felől folytonosan a vasutrá kimenő s onnan bejövőkocsik zaja nap nap után zavarólag hatna a tanításra. Észak és nyugot felől közvetlenül a vásártér érintenő, ami heti- és évi országos vásárok alkalmával okozna kellemetlenséget. Hát még azok a mutatványok, körhinták stb., melyek kora tavasztól késő őszig ott tanyáznak, nem kis bosszúságára a környék lakosságának, bizonyára kellemes szórakozására szolgálja az oda kitélepített felső kereskedelmi iskolai tanulóknak.

Ezekből látható, hogy a kérdésnek ily irányú megoldása legfeljebb ideának jó, de megvalósítása legyőzhetetlen akadályokba ütközik.

Részünkről nem helyeselhetjük azt a tervet sem, hogy a polgári leányiskolai épület részére szerezzük meg a Molnár-féle, vagy a Farkas Dávid-féle telket.

Ugyanis akár az egyik, akár a másik telket vennők meg, az jóval többbe kerülne, mint ha felépítjük az izz. hitközség tulajdonát képező jelenlegi épület helyére, amelyet bizonyára és készséggel átenged a hitközség annak a 600 K évi összegnek megfelelő tőkért, amit t. i. jelenleg a város a hitközségnek fizet azért, hogy az eredeti szerződéstől eltérőleg a város az egész épületet használja az iskola céljaira; megteszi ezt a hitközség annyival is inkább készséggel, mert a templomépítés céljaira neki is szüksége van tőkére.

Itt köthetnők meg legelőnyösebben és leggyorsabban a szerződést; megcsináltathatnók az építési tervet és költségvetést, kihirdetnők az árlejtési pályázatot úgy, hogy esetleg május második felében az iskolai előadások befejeztével megkezdhetnők az építést és október közepére már az intézet új otthonát elfoglalhatná.

Azt felelhetné erre az olvasó, hogy hol vennők reá a szükséges költséget?

Vass László ur végignézte a terjedelmes árjegyzéket és minél tovább nézte, annál jobban kiderült az arca. Utoljára nagyot nevetett és a könyvet zsebre vágta.

Másnap Vass harminc darab levelezőlapot vett és a hivatalban fél délelőtt azokon dolgozott.

Karácsonykor azután hire ment, hogy annyi képes könyvet, mint amennyit Vass Lacikának hozott a Jézuska, még a könyves boltban se lehet látni. Tele vannak azok csodaszép dolgokkal; gépekkel, malmokkal, puskákkal, füstölő gyárakkal és ki tudná még elmondani, mi egyébbel. Seregestül jártak a szomszéd fiuk a Lacika képeskönyveit nézni s idősb Vass László roppant elégültlen mosolygott az ifjuság naiv öröme, vagy a képeket magyarázta. Olyan meséket olvasott ki az árjegyzékből, hogy öröm volt hallgatni.

— Ugy-e asszony — mondogatta Vass ur a feleségének — az okos ember mégis csak jó a háznál. Ilyen olesón még senki sem szerzett bibliotékát a fiának.

A sok árjegyzék nemsokára a drága képeskönyvek sorsára került. Foszlányait a város másik végén hordozta a téli szél. Eltűnt a karácsonyi hangulat is és Vass László ur hétköznapi kedélyállapotban körmölte a telekkönyvvel.

Január közepe táján egy elegáns ur ember kereste nagyságos Vass László urat. A hivatal-szolga nagyot bámult a nagyságos tituluson, de azután csak megmutatta az iroda ajtaját. Az

elegáns ur benyitott a tüstös irodába, amelynek legfelső sarkában mutatták ki neki Vass urat.

Az ismeretlen nagyot bókkolt és bemutatta magát.

— Az első magyar automobil gyár képviselője vagyok és miután uraságod karácsony előtt volt kegyes jelezni, hogy egy négy személyre való gépet szándékozok rendelni, voltam bátor személyesen tiszteletemet tenni.

Vass ur hebegett valamit. A legöregebb irnok csodálkozva toltta fel a pápaszemét barázdás homlokára; a tulsó sarokból pedig, ahol a kis dijnok huzódott meg, mintha nevetés hallatszott volna.

— Igen . . . hja igen . . . Nem a magam részére . . . Egy rokonom óhajt automobil rendelni, de még nem választott.

— Lenne kegyes tehát kedves rokonának a címét tudatni, hogy felkereshessem — erőszakoskodott az idegen ur.

— A címét? . . . Igen, igen . . . De most nincsenek itthon . . . Abbáziában vannak . . . Majd irni fogok neki.

— Abbáziában van? Éppen oda utazom én is. Mi a neve a kedves rokonának? Felkeresem én ott is.

— Oh nagyon fog örülni . . . De már tovább utaztak. Eddig lent járnak valahol Algirban.

— Sajnálom; igazán nagyon sajnálom. De nagyon lekötözte uraságod, ha kieszközölné, hogy a becses rokona nálunk rendeljen.

Ez a fogas kérdés két uton volna megoldható. Vagy egy utolsó feliratot intézne a város a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, amely felirathban utalva arra, hogy már az eddigi tanügyi kiadások a 80%-os községi pótdoból mintegy 30%-ot fölemésztettek, kéri küldöttségileg a minisztert az építkezés költségeinek fedezése céljából felveendő kölcsön törlesztési részletének államkölcsönkép való adományozására, amikor is az épület az állam tulajdonát képezne; vagy amennyiben ez az utolsó kísérlet sem vezetne óhajtott eredményre, úgy a városnak egy újabb kölcsönt kell felvennie s ezzel újabb terhet kell magára vállalnia, mert a jelenlegi költségvetés keretébe kölcsön felvétel nélkül az építkezés költségeit másképp beilleszteni képtelenség.

A villamos világítás kérdéséhez.

Lapunk ez évi 44-ik számában behatóan foglalkoztunk a villamos világítás bevezetésének módjait, nevezetesen a házi kezelés és a vállalatba adás (koncessio) intézményével s fejtegetéseink elég nyomós érvelést szolgáltatottak amaz álláspontunk igazolására, mely szerint mi akkor látjuk a villamos világítás kérdését helyesen megoldva, ha a város maga építi meg, s tartja üzemben a villamos áramot szolgáltató telepet.

A házi kezelés elvének előnyeiről még a következőket közölhetjük.

A tapasztalás azt mutatja, hogy a városok egy fontos intézményeinek, így pl. vízvezetéknek, csatornázásnak, világításnak, vállalati uton való létesítése semmiképp sem egyeztethető össze a városoknak és a közönségnek érdekeivel. Hiszen természetesen, hogy az ily vállalatok, a melyek nem a helyi érdekek kielégítésére, hanem tisztán csak nyereszkerésre alakultak, nincsenek tekintettel a város közönségének érdekeire.

Ismeretes, milyen gyászos tapasztalatokat tettek a városok a gáztársulatokkal kötött szerződések révén; a gáztársulatok, élvezve nekik szerződésileg biztosított, avagy a dolog természeténél fogva fejlődött monopoliumot, teljes közönnyel nézték a városok fejlődését, a legmértányosabb kívánságoknak sem tettek eleget és a legtöbb helyen, így pl. a mi vidéki városainkban is, mesés magas egységárrakkal dolgoznak.

Könnyen belátható, hogy bármely intézmény, mely a városi közönség szükségleteinek fedezésére szolgál, így pl. világítási erőátviteli telep, csak akkor szolgálhatja igazán a közönség érdekeit és kényelmét, ha a közönségnek a műveletében kellő befolyás jut, mely csakis akkor

lehetséges, ha a városok házi kezelésben létesítik az ilyen telepeket.

Ujabb időben ilyen irányu törekvés érvényesül mindenütt. Külföldön és hazánkban is egyaránt szaporodik a házi kezelésű telepek száma.

Példa gyanánt már lapunkban több hazai várost pl. Verseczet, Nagybecskerekét, Kecske-mét említettük és ez alkalommal különösen kiemeljük Temesvárt, a mely eredetileg vállalati uton létesült és néhány évvel ezelőtt ment át a város birtokába. Azóta rohamosan fejlődik úgy hogy a jelenleg installált magánlámpák száma meghaladja a 20,000-et.

Megszívleendő még Nagyvárad és Zombor város példája, a melyek hosszú tanulmány és a mérnökegyesület, valamint a kereskedelemügyi minisztérium szakértőinek véleményét meghaladva ennek értelmében a házi kezelés mellett döntöttek és a telepet házi kezelésben fogják megvalósítani. De megemlítendő Pápa és Nagykároly is, hol a kérdés hosszas és beható tanulmányozása után szintén a házi kezelés elve diadalmaskodott.

Nem kételkedünk abban, hogy a Zalaegerszeg is okluni fog e példákhoz s házi kezelésben fogja az elektromos világítási és erőátviteli telepet létesíteni. Csak így fog ez a telep megfelelni a közönség érdekeinek és kényelmének és csak ezen az uton lesz lehetséges, hogy a város közönsége a műszaki tudományok ez ágának haladásával járó áldásokat jutányosan élvezze.

A koncessió ajánlattevő rendszeren igen tetszetős forma leple alatt a bizonytalanságoknak egész láncolatát rejti magában és tulajdonképpen mindent elmond, csak azt nem, hogy az ajánlat alapját képező telep milyen kiterjedésű hálózattal épül és nem mondja meg, hogy milyen feltételeknek fog megfelelni, garantiákat nem vállal, de nagylelkűen megígéri, hogy 5, illetve 50 esztendő múlva azt a telepet, a melynek építésébe a városnak beleszólása nem volt és a melyet a város nem is ismer és a mely bizonyos idő múlva esetleg teljesen hasznavehetetlen lehet, a városra átruházni, vagy annak átengedni hajlandó. Kétségtelen és világos azonban, hogy mindegyik vállalkozó a telepet a város pénzén építteti meg.

A város tehát a telep építésére pénzt ad, de a telepet, a melyet a pénzért kap, nem ismeri és építésére, valamint ellenőrzésére nincs beleszólási joga, valósággal zsákban macskát vásárol.

Nézetünk szerint az egyetlen út a kérdés megoldására, hogy a város a telepet házi kezelésben építi és azt tanácsoljuk, hogy az esetben, hogy ha az üzemi költségek dolgában kételyei volnának a városnak, az üzemi költségek felső határát, a telepet építő cégtől beszerzendő üzemi

— Oh, feltétlenül, feltétlenül. Még ma irni fogok. Első magyar automobil gyár. Ugye kérem? Ez az. Pártoljuk a hazai ipart. Meg lesz. Rög-tön irok. Addig is ajánlom magamat. Igen . . . igen.

Az automobilista eltávozott, Vass László ur nagy öröme. A kollégák nagyot nevettek és temérdek rosz viccet gyártottak Vass rovására, aki automobilt akart venni.

Az automobilos urat hamar elfeledték s harmadnap újra esendesen körmölt az egész iroda. A dél már annyira közel volt, hogy mindenki igyekezett a pipáját kiszívni s a megkezdett oldalt befejezni, mikor erélyes kopogtatás után belépett egy kövér ur és Vass Lászlót kereste.

— A Ganz gyártól jövök — recseget a kis gombóc. Miután azt méltóztatott velünk tudatni, hogy birtokán villamos üzemet méltóztatik berendezni, leküldött a cég, hogy a szükséges felvilágosításokat megadjam.

A kollégák nevettek s miután a delet kezdte kongatni az óra, magára hagyták a nagybirtokost a kövér emberrel.

Szegény Vass meg volt szeppenve. Ha újra a hazudozáson kezdi, nem tud egy fél óráig megszabadulni s a felesége gyanuba fogja, hogy ismét meg mert inni két pohár sört. Mit volt mit tenni, bevallotta az egész esetet. A kis kövér ember akkorát kacagott, hogy majd felgurult bele s kacagva elkarikázott.

De jött a negyedik nap az első magyar malomipar részvénytársaság hosszú utazója; azután a harangöntő, betonésőgyár, rézgomb, lámpa, butor és még vagy tiz gyár utazója. Szegény Vass utoljára már ideges lett, ha az iroda ajtaján kopogás hallatszott.

Egyszer bebotlott az irodába egy vándor optikus, aki az egész üzletét a nyakában lógó dobozban hordozza. Vass ur ettől is megijedt, de mikor látta, hogy ártalmatlan emberrel van dolga, ő került felül.

— János, János — kiabált a hivatalosolga után — minek eresztenek be mindenféle rosz vigéceet. Ez hivatal, nem bolt.

A kis díjnyokot elfogta a viccelési viszketeg.

— De Vass ur — mondta a gyerek — talán ettől is lehetne képeskönyvet kérni a kis fiuknak.

— Mit? ordított Vass — Még maga is felmeri táltani a száját? Majd megtanítom én az apai tekintély tiszteletére.

És Vass ur hazarohant.

Lerogyott a régi divánra, amelynek rugói panaszosan sóhajtották vissza régen elmúlt ifjúságukat. A szorongatott családapa beteg lett és áthelyezésért folyamodott.

A felesége azt mondja, hogy lázálmai vannak s a vigécektől retteg. Még utóbb üldözési mániába talál esni.

költség szavatossággal biztosítsa, avagy a telepet építő cégre bizza az üzemet, minden esetre azonban a telep kereskedelmi vezetését és a díjtételek megállapítását tartsa fenn magának.

Esküdtek az 1903. évre.

Az 1903-ik évben a zalaegerszegi kir. törvényszék területére az esküdtek névsora következőleg állítattat egybe:

a) Rendes esküdtek:

Ács Ferenc földbirtokos Diszel, Adorján Sándor fazekas Sümeg, Adorján Pál birtokos Alsó-lendva.

Balassa Benő keresk. isk. tanár, Balogh Gyula takarékpénztári főkönyvelő, Balázs Béla erdőfelügyelő Alsólendva, Babos Ármin földbirtokos Salomvár, Babos Árpád földbirtokos Salomvár, Baka Boldizsár ügyvéd Baksa, Balasics József szijgyártó Sümeg, Bánfi Alajos tanító Sümeg, dr. Bárdi Ferenc ügyvéd Sümeg, Bárdi György kir. közjegyző Sümeg, Bedő Vendel földmives, Berényi Jenő földbirtokos Zalaszentgróth, dr. Berger Béla ügyvéd, dr. Berger Sándor ügyvéd Tapoleza, Berger Manó háztulajdonos Tapoleza, Bereczky Gyula kereskedő Sümeg, Békefi Elek tanító Zalakoppány, Birkás József földmives Szepezd, Bogvay János földbirtokos Csabrendek, Borbély György tanár, Bódy József tanár, Böhm Vilmos kereskedő Csabrendek, Büchler Jakab kereskedő, Balkányi Ernő nyomdász Alsólendva, Bedő János földmives, Bali Béla lakatos, Berger József kereskedő Ola; Braunstein Pál nyug. árvsz. ülnök.

Czapári Boldizsár telekkönyvvezető Sümeg, Cságoty Ferenc molnár Ördöghenyé, dr. Czinder István ügyvéd, Czinya Sándor tanár Sümeg, dr. Csák Károly árvaszéki ülnök, Csendes József ügyvéd Tapoleza, Cseh János földmives Kisgömbő, Csertán László földbirtokos Nemesapáti, Csigó Ferenc földbirtokos Gulács.

Darnay Kálmán vaskereskedő Sümeg, Dénes Sándor bognár Sümeg, Dervarics János földbirtokos Szentkozmadombja, Dobrovics Miklós földbirtokos Diszel, Dorner Vilmos pincemester Szigliget, Duzár István pénztáros, Deutsch Ferenc kereskedő, Dergáts Gyula mészáros és hentes.

Egyed József földmives Pakod, Egyed Bódi földmives Zalabér, Eitner Jenő börgyáros Sümeg, Ekler József földmives, Epstein Vilmos kereskedő Sümeg, Erek István városi pénztáros Sümeg, Elés Károly tanító Sümeg, Eörsy Gyula főbírn. számt. Alsólendva, Ellmann Ödön árvaszéki ülnök, Epstein József pénzügyi s. titkár, Eisner József rőfös kereskedő, Erdős Tivadar főgymn. tanár.

Faller József tanító, Faludy Antal birtokos Sümeg, Farkasovszky Endre ispán Nova, Fatér György földbirtokos Söjtör, Felisch Antal kereskedő Tapoleza, Fischer Gedeon földbirtokos Tárnok, Fitos Gáspár földmives Nagylengyel, Fridrich István tanító, Fridrich Antal kereskedő Zalalövő, Főcze József birtokos Csabrendek, Fuss Nándor gyógyszerész Alsólendva, Frisch László háztulajdonos Tapoleza, Farkas Márton birtokos, Faragó Béla gyáros, Fürst Sándor birtokos, Fülöp József városi aljegyző, dr. Fürst János ügyvéd.

Gérecz Károly tanár Sümeg, Gaál Ödön földbirtokos Nemesördemiez, Glázer Sándor gyógyszerész Tapoleza, Gráner Géza vállalkozó, dr. Grünwald Samu ügyvéd, Gyömörey Gáspár földbirtokos Gógánfa, Györffy Elek földmives Köveskállya, dr. Grünhut József ügyvédjelölt Tapoleza, Gróf Lajos építőmester Sümeg, Guttmann János fakereskedő, Gyarmati Vilmos kereskedő.

Hayden Sándor földbirtokos Szalapa, Hangay Géza erdőtanácsos, Harangzó Lajos kétfestő Tapoleza, Hári József földműves Csáford, Hiller Ignác földbirtokos Tallián-Dörög, Hladny János borkereskedő Sümeg, Hock Pál tanító Türje, Holeczpfel Gyula molnár Tüskeszepentér, Horváth János tanító, Horváth Győző földbirtokos Lenti, Horváth József számtartó Dabroncz, Hirsch Lipót bizt. főgymn. Tapoleza, Horváth Jenő városi jegyző Tapoleza, Hajmási Ferenc pék Alsólendva, Heinecz János kalapos.

Iványi Andor tanár Alsólendva, Isoó Ferenc ügyvéd Alsólendva.

Dr. Jámor Márton ügyvéd, Joós Antal eszmadia Sümeg, Jusztusz Vladimir intéző Zalalövő.

Kalup József földmives Túrje, Kaszás Dezső ügyvéd Köveskállya, Kaszás Kálmán földbirtokos Köveskállya, dr. Kaszter Ödön gyógyszerész, Kern Antal tanár, dr. Keresztury József ügyvéd, Keszler Gyula tanító Tapoleza, Kiss Mihály földmives Alsóbagod, Klaff Lajos asztalos Sümeg, Kodolányi János földbirtokos Gulács, Kolezonay Antal főerdész Monostorapáti, Koronczy Ferenc földmives Zalakoppány, Kozáry Gyula bognár Tapoleza, Kovács Vilmos ügyvéd Tapoleza, Kőszeghy Kálmán földbirtokos Aranyod, Krosetz Gyula tkpt. igazgató, Krosetz János földbirtokos Henese, Karabélyos Elek ügyvéd Alsólendva, Keszler Aladár építő Tapoleza, Koller Ferenc tanító Alsólendva, Koutnyek Ferenc körjegyző Alsólendva, Kelemen Károly iskolai igazgató Sümeg, Kovács László asztalos, Kovács István tanító, Köhler Ede mérnök, Kummer Gyula kávé, Kiss Sándor földbirtokos Szentmihályfa.

Lang Sándor könyvelő Sümeg, Laux Rezső tanár, Lányi Kálmán főmérnök, László Dezső földmives Rígács, id. Lessner József borkereskedő Tapoleza, id. Lessner Mór háztulajdonos Tapoleza, dr. Laubhaimer Oszkár kir. körjegyző Alsólendva, Lázár Károly v. erdőfelügyelő Sümeg, Lusker János lakatos, Lónyay József megyei irnok.

Marton Ede földbirtokos Kővágóórs, Maróti József földmives Gyertyános, Mattyasovszky Vince pénztáros Alsólendva, Márkus Ignác kereskedő Sümeg, Medgyesy Lajos főgymnasiunai igazgató, Mészáros Sándor hentes Sümeg, Marton Gyula fakereskedő Tapoleza, Markovits János tanár Alsólendva, Mazol Arnold mérnök Alsólendva, Marton Kálmán kereskedő Alsólendva, Malomsoky János városi jegyző Sümeg, Magyar Lajos v. pénztárnok, Marton László ny. főpénztárnok.

Nagy Sándor molnár Monostorapáti, Nagy Antal pék Zalaszentgróth, Nagy Vince földbirtokos Kővágóórs, ifj. Nyáry Kálmán gazdasági ellenőr Pölöske, Nagy Antal megyei irnok, Németh Zsigmond kereskedő Zalaszentgróth, Németh Géza birtokos Csabrendek, Németh Dezső tkpt. pénztárnok Tapoleza, Nagyfy József szijgyártó, Németh Gábor kályhás.

Dr. Obersohn Mór ügyvéd, Ország Kálmán tanító Alsólendva, Orosz Ernő körjegyző Gulács. Puthéány Géza báró földbirtokos Szigliget, Pollák Emil tkpt. könyvelő Alsólendva, Paál Viktor számtartó Zalaszentgróth, Paukovics György elemi isk. igazgató, Petrik Gyula ügyvéd Alsólendva, Pék Vidor bognár Sümeg, Pranger György építész Zalaszentgróth, Pruska Ferenc molnár Tapoleza, Puer István borbély, Rab József földmives Csertalagos, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, Rottler József főerdész Tapoleza, dr. Rosenthal Jenő orvos.

Saáry Gáspár földbirtokos Diszel, Saáry Péter földbirtokos Diszel, Sanveber József földbirtokos Baksa, Sárvári József tanító Dabroncz, Simán István földmives Zalaistvánd, Simon Zsigmond tkpt. pénztárnok Alsólendva, Somogyi György földmives Aranyod, Söjtöri Imre földmives Gyömörő, Strausz Sándor földbirtokos Nagylengyel, Surgóth Miksa ügyvéd Sümeg, Sümegi József tanító Csabrendek, Sümegi Tivadar ispán Sümeg, Semetke József földbirtokos Gógánfa, Szabó Dömötör földbirtokos Pórszombat, Szalay Géza tanító Szepezd, Szücs Zsigmond földbirtokos Dabroncz, Szollár István tanító Kővágóórs, Sipos József földmives Sümeg, Stephanek János tanító Tapoleza, Sándor Zsigmond mérnök.

Takács Jenő kir. körjegyző Tapoleza, Takács Gyula tanár Sümeg, Tarányi Ferenc földbirtokos Gyömörő, Talabér Károly koresmáros Sümeg, Talabér László bérlő Gyűrűs, Tikk László tanító, Tiborecz István magánzó Sümeg, Tus Antal vine. isk. igazgató Tapoleza, dr. Tarányi Ferenc szolgabíró Sümeg, Torma János földmives Zalabér, Tóth József órák Sümeg, Tóth Lajos hasznobérlő Hegyesd, Török József ny. körjegyző Rédiés, Tivadar Ferenc kereskedő Alsólendva, Tibola János földmives Tapoleza.

Udvardy Ignác ker. isk. igazgató, Ugi János földmives Gógánfa, Umszunsz Lajos gazdatiszt Zalaszentmihály.

Vortmann Benő rőfös kereskedő Alsólendva, Vajda Manó ügyvéd, Vince Albert földmives Véged, Vizsi Boldizsár földmives Nova, Vid Lajos építész Sümeg, Virius Vince gazdatiszt Lesenczetomaj, Vidóczy Ferenc tanító Csács, Vastag János tanár Tapoleza, Vörös Ferenc borbély, Varga György kőmives, Vidóczy Pál m. főpénztárnok, Vogel Richárd tanár, Voigt

Ede gazd. egy. titkár, Vimlány Lőrinc tanító Ebergény.

Dr. Zalai Simon ügyvéd Tapoleza, Záborszky Géza megyei könyvelő, Zsebeházy József birtokos Csabrendek, Zsuppán Gergely földmives.

b) Pótesküldtek:

Antal Béla fényképész.

Baján Ferenc tanító, Baján József lakatos, Bita Károly bognár, Boronyák János földmives Teskánd, Boshán Gyula ügyvéd.

Csiszár József tanító, Csillag Miksa tanító, Czebe Károly árvsz. ülnök, Czukelter Béla megyei irnok.

Dervarics Lajos kereskedő, Dömötör Sándor kőmives.

Farkas Ferenc megyei számvevő, Fangler Mihály kereskedő, Fábrián Károly kir. trvszéki irnok, dr. Fürst Béla orvos.

Gehér Károly földmives Teskánd, Grész Károly földbirtokos Kaszaháza.

Dr. Hajós Ignác ügyvéd, Hajik István ügyvéd, Haleder Gáspár földmives Csács, Hány Károly eszmadia, Heinrich Vilmos kereskedő, Horváth Antal kir. telekkönyvvezető, Horváth Béla városgazda, Horváth Miklós magánzó, Hajmási Imre mészáros.

Ján Ferenc kereskedő.

Dr. Kadák Pál árvsz. ülnök, Kaszás Kálmán asztalos, Kaszter Sándor gyógyszerész, Kiss Ágoston földmives Bessenyo, Kiss Lajos tanár, Keszi Ferenc asztalos, Kosi István földmives Csács, Kovács István cipész, Körösi Sándor s. tanfelügyelő, Krosetz István birtokos.

Lakatos István cipész, Lázár Antal koresmáros Kaszaháza, Lendvay László asztalos.

Matuschek Richárd tanár, Molnár Gyula földmives Zalaszentiván, Molnár István földmives Nemesapáti, Mondschein Samu főkönyvelő, Morandini Tamás építész.

Nagy Ferenc molnár Andrásida, Nagy János magánzó, Nagy Sándor bir. végrehajtó, Nemes Gyula kir. s. telekkönyvvezető, Németh György molnár.

Oravecz Győző mérnök.

Part Sándor pék, Papp Alajos kefekötő, Pais Kázmér megyei irnok, Piritay Lajos tkpt. pénztárnok, Polgár János kir. trvsz. irodaigazgató.

Sebestyén Mihály háztulajdonos Tapoleza, Skublics Károly földbirtokos Besenyő, Slemmer Károly borbély, Soroncz József földbirtokos, Simicska János megyei számvevő, Stefanecz József kéményseprő, Schwarcz Mór kereskedő, Schmidt József tanár, Schusztér Oszkár tanár, Schütz Sándor kereskedő, Szakály István kőmives, Szakonyi József bérkoesi tulajdonos, dr. Szigethy Elemér ügyvéd, Szily Dezső bérlő Kemend-Ollár.

Takács József tanító, Tivolt János magánzó. Udvardy Vince tanár.

Varga Vilmos birtokos, Vértesi Sándor ev. lelkész Zalaistvánd, Vörös Gyula kovács, Weisz Tivadar kereskedő, Vörös György árv. pénztárnok.

Dr. Zarka Zsigmond árvszéki ülnök.

Hirek.

Ag. ev. istentisztelet lesz Zalaegerszegen a felső-kereskedelmi iskola emeleti nagytermében karácsony ünnepének második napján (f. hó 26-án). Az isteni tisztelet délelőtt 10¹/₂ órakor kezdődik.

Esküdtbírói elnökök. A zalaegerszegi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírói elnökevé *Sztaniszlavszky* Adolf törvényszéki elnök, elnökhelyettesé dr. *Fritz* József törvényszéki bíró jelöltettek ki az 1903 ik év tartamára.

Tiszteletbeli kanonok kinevezése. Ő felsége a király *Adám* Iván pápakovácusi esperes-plebánost, aki több éven keresztül a sümegi reáliskola igazgatója volt, a veszprémi székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

Bírói kinevezés. Ő felsége a király *Bertin* Ágoston nagykanizsai kir. törvényszéki jegyzőt a esáktornyai kir. járásbíróihoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Rózsa* Lőrinc letenyi járásbírói jegyzőt a debreczeni kir. törvényszékhez helyezte át.

A városi közvilágítás ügyében a kiküldött bizottság f. hó 19-én újból ülést tartott, amelyen a bizottság megkeresésére a Ganz és Tsa cégtől megjelent a cég jogtanácsosa és egyik electro-

technikus mérnöke, akiknek jelenlétében a bizottság újból részletes tárgyalás alá vette a társaság részéről a berendezés, az első öt évben a kezelés tárgyában tett ajánlatot, melynek egyes pontjaira nézve a társaság kiküldöttjei a bizottság tagjainak kellő és alapos felvilágosítást adtak. A bizottság már előző ülésében állást foglalt a villamvilágítás mellett; mostani ülésén kimondotta, hogy a világítás ügyét nem adja ki vállalkozónak, hanem saját kezelésébe veszi s a berendezést a Ganz és Tsa céggel végzeteti. A társaságot megkeresi, hogy az ajánlatot szerződés alakban foglalja össze s úgy ezt, valamint az első öt évben a kezelésre vonatkozó ajánlatát is terjeszse be s a bizottság azt felülbírálat végett betereszti a kereskedelemügyi miniszterhez, honnan, ha a szerződés felülvizsgálva visszaérkezik, akkor terjeszti be az ügyet a képviselőtestülethez. A bizottság ülésén Udvardy Ignác bizottsági tag, tekintettel arra, hogy a vállalat létesítése mintegy 200.000 K költséggel felvételét igényli, ajánlotta a bizottságnak, hogy az e célra szükséges összeg finanszírozásával kapcsolatban gondoskodni kell a szükséges iskolai építkezések fedezésére szolgáló költséggel felvételéről is; egyáltalán a két kérdés együttesen oldandó meg, mert ha mindkettő keresztülvitele a szükséges költséget nem lennének képesek előteremteni, úgy égetőbb az iskolák felépítésének, mint a villamos világítás megoldásának a kérdése. A bizottság tagjai a felszólalásra hasonlóan azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a két kérdés együttesen oldandó meg.

A városi pénzügyi bizottság Udvardy Ignác bizottsági elnök elnöklésével f. hó 19-én ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a képviselőtestületnek ajánlani fogják, miszerint az 1903-ik évben is a városi árvtár felesleges pénze a zalaegerszegi három takarékpénztárban egyenlő arányban helyeztessék el. Az anyakönyvi helyettes eddigi 1400 K fizetését a belügyminiszter hajlandó — az állás megüresedvén — a városnak átengedni egy aljegyzői állás szervezésére olyképp, hogy az új aljegyző egyúttal az anyakönyvi teendőket ellátná. Mivel 1400 K fizetésért megfelelő képzettségű aljegyzőt a város nem kaphatna: a bizottság javasolja a képviselőtestületnek, hogy forduljon a belügyminiszterhez az iránt, hogy a szóban forgó aljegyzői állás létesíthetése céljából még 300 K évi segélyt sziveskedjék adni. A Barossligeti vendéglőnek f. hó végével az új bérlő részére történendő átadásakor az épület mikénti átadása tárgyában történt tanácsi határozatot, a beadott felelőzés alapján a bizottság tárgyalván, ez érdemben a képviselőtestületnek azt javasolja, hogy a nagyterem kifestésére és a fedett veranda betonjának kijavítására a régi bérlő ne kényszerítettessék.

A zalaegerszegi népkönyha részére özv. dr. Gráner Mihályné, özv. Kaiser Józsefné és özv. Handler Istvánné (Szent-Gothárd) urnők 10—10 korona, Krosetz Istvánné urnő és Boros Károly ur (Ságod) 6—6 korona, Legáth Kálmán apát-plebános ur 5 korona, Sisa Ruska urnő (Bécs-ujhely) 4 korona, Kaiser Vilmos ur (Bak) 3 korona, Schütz Frigyes és Schreier Viktor (Bécs) urak 2—2 koronát voltak szivesek adományozni. A kegyes adományokért köszönetét fejezi ki a népkönyha vezetője.

A zalaegerszegi karácsonyfa egyesület javára dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök ur öméltsága, dr. Jankovich László gróf főispán ur öméltsága 50—50 K-t, özv. dr. Mangin Károlyné urhölgy, Krosetz János földbirtokos ur (Henese), Königmayer János földbirtokos ur (Nesztelej) özv. Handler Istvánné urhölgy (Szentgothárd), 10—10 K-t, Hantay Károly ur 6 K-t, Legáth Kálmán esp. plebános ur 5 K-t, Sanits Sándorné urhölgy 4 K-t, Árvay Emilia urhölgy 3 K-t és N. N., (Söjtör) 2 K-t volt szives az egyesület részére beküldeni; mely adományokért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Kitüntetett megyebeli iparos. A siketnémaik váci intézete f. évi október hónapban ünnepelte kiállítással egybekötve fennállásának századik évfordulóját. Ezen kiállításon Bóczy Antal tapolcazi szijgyártó díszes kiállítású lőszerszámmal vett részt. A bíráló bizottság a szorgalmas és tehetséges iparost elsőrendű éremmel és dícsérő oklevéllel tüntette ki.

Érettségi javító vizsgálat. A nagykanizsai izr. felső-kereskedelmi iskolánál a december havi javító érettségi vizsgálatot f. hó 23-án tartják.

Keszthely képviselőtestülete. Nagy István városbíró elnöklésével tartott ülésen az ügyész jelentést tett a konverzióról, amelyet a további tárgyalás alapjául elfogadtak. — Az apátplébános beadványára az új építendő káplán lakás építési költségeihez a kért 600 korona hozzájárulást megszavazták. — A fogyasztási adó kezeléséből eredő tiszta haszonból a városbíró, továbbá mind két jegyző 200—200 K, a pénztárnok pedig 550 K kezelési díjban részesülnek. — Megállapították az 1903-ik községi közmunka felosztási tervezetet. — A községi választásokhoz az igazoló választmányba Lénárd Ernő és Veszáp Lajos városi képviselőket küldötték ki. — A nemesi pénztár azon átiratára, melyben tudatja, hogy a főgymnasiumra eddig fizetett 600 K járulékot az 1902-ik évre már nem fizetheti ki, utasított az előjáróság, hogy a nemesi pénztárhoz a megvont segélyösszeg folyósítása iránt sürgősen kérvényt intézzen. — Örömmel vették tudomásul, hogy az igazságügyminiszter a telek-könyvi helyiség bére fejében a város által eddig fizetett évi 600 K-t 1903-tól kezdve elengedte. Végül tekintettel arra, hogy az előjáróság mandátuma az év végén lejár, elnöklő városbíró mondott az előjáróság nevében köszönetet a képviselőtestületnek az irányában tanúsított bizalomért.

Gyászír. Rohonczy István zalaegerszegi kir. törvényszéki bírót súlyos csapás érte. Édes atyja, id. rohonczy Rohonczy István december 18-án elhalt Székesfehérváron 80 éves korában. 19-én d. u. helyezték nyugalomra a székesfehérvári Kálvária temetőben.

A tapolczai izr. egyesület képviselő testülete dr. Fischer Gyula hitközségi elnök elnöklésével utolsó gyűlést tartotta, amelyen az új képviselő választó közgyűlést december 21-ére tűzte ki s egyúttal a képviselők nevében Berger Manó mondott köszönetet a lelépő elnöknek hat évi buzgó működéséért. A választó bizottságba tagokul Lustig József, Steiner Lipót, Marton Gyula, Frisch Lipót, Grosz Lipót és Teleki Lajos választottak.

Felhívás. Ungár Dezső és Wirtschafter Ernő, Kisvárdai (Szabolcs megye) kéri azon iskolatársait, kik velük f. évi júniusban Zalaegerszegen érettségüket tették, hogy a szerződés 7-ik pontja értelmében tartózkodási helyüket az aljegyzővel, Ungárral, (Kisvárdai Takarékpénztár) tudatni szíveskedjenek.

Szilveszter estélyt rendez a nagykanizsai Társaskör saját könyvtára javára f. hó 31-én. Belépő díj: személyjegy 2 K, családjegy 5 K. Tagok által hívott vendégeket szívesen látnak.

A soproni bank bukása ügyében a bűnügyi főtárgyalást az igazságügyminiszter rendelete következtében a delegált zalaegerszegi kir. törvényszék Sopronban fogja megtartani. A főtárgyalás január 19-én veszi kezdetét. A főtárgyalást Staniszlavszky Adolf kir. törvényszéki elnök vezeti; előadó Skóday Aurél tszéki bíró, szavazó bíró Rutich Sándor tszéki bíró; pótbíró dr. Kiss Gyula kir. tszéki albiró; jegyzők Galló István és Sinkovics Géza tszéki jegyzők. A vádhatóságot dr. Vizlendvay Imre győri ítéltáblai főügyész helyettes fogja képviselni.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak egylete vasárnap délután 3 órakor szórakoztató előadást tart az egylet helyiségében (Kummer kávéházi emelet), melyre az érdeklődőket ez uton hívja meg az egylet vig. bizottsága. Műsor: Szavalt: Rab asszony. Szavaltja: Vadász Adolf ur. Felolvasás: A lélek virágai; felolvasa: Balassa Benő ur. Dialog. Vizontlátás, írta Balassa Benő. Előadják: Löwi testvérek, Henrik és Béla.

Helyreigazítás. A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egylete által január 10-én rendezendő hangversenyen ifj. Czukelter Lajos nem a meghívóban jelzett darabot, hanem »A honvéd özvegye« című költeményt fogja szavalni, melyet Arany János abból az alkalomból írt, mikor Petőfi özvegye Szendrey Julia férjhez ment.

Uj zónatarifa. Köztudomásu, hogy a kormány a m. kir. államvasutakon új zónadíjszabást fog életbe léptetni, amely az államvasutak bevételeit három és fél millió koronával fogja emelni. Több vidéki emporium attól tart, hogy az új tarifa a vidéknek jelentékeny hátrányára lesz, mert azt a három és fél millió koronát, amelyet az új személy díjszabástól várnak, legnagyobb részében a főváros felé gravitáló vidékieknek kell megfizetniük. Ezért több kereskedelmi és iparkamara

az új tarifa ellen nyilatkozott s mozgalmat szándékoznak indítani az eddigi gyakorlat fenntartása mellett, ami most már természetesen nem fog sikerülni. Hogy a félelem s az új díjszabás elleni akció mennyiben jogosult, majd csak a jövő mutatja meg.

A kézbesítés új rendje. 1903. január elején a közigazgatási eljárásban új kézbesítési rend lép életbe, amelyet bizonyosan mindenki, akinek a közigazgatási hatóságokkal ügye baja van, szívesen fogad. Ezentúl a közigazgatási hatóságok határozataikat a magánfelekkel rendszerint nem a községi kézbesítők, hanem posta útján kézbesítetik. A magyar kir. posta, amelynek megbízhatósága és pontossága minden bírálaton felül áll, a közigazgatás szolgálatába szegődik és a jövőben a végzések, határozatok és idézések roppant tömegét a levélhordók juttatják rendeltetési helyükre.

Kántorválasztás. Nagykanizsa r. t. város tanácsa f. hó 13-iki ülésén töltötte be az elhalálozás következtében megüresedett kántori állást. A három jelölt közül Rácz N. János kézirészhelyi kántor nyerte el a kántori állást, amelyet 1903. évi január 1-én kell elfoglalnia.

A zalaegerszegi nőegylet részére özv. Handler Istvánné (Szentgothárd) és özv. Mangin Károlyné urhölgyek 10—10 koronát voltak szívesek adományozni, melyért halás köszönetét fejezi ki Graner Gézané nőegyleti elnök.

Iparos tanonciskolai felügyelő. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nagykanizsai, esáktornyai, zalaegerszegi, keszthelyi és tapolczai iparos tanonciskolákra az 1902/3. 1904/5. tanévek tartamára a szakfelügyelői teendőket Tordai Imrét, a kereskedelemügyi miniszteriumba szolgálatára beosztott szakipariskolai igazgatót bízta meg.

A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egylete Heltai József alelnök elnöklésével tartotta tagjai élénk részvétele mellett 31-ik évi rendes közgyűlést, amelyen az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Révész Lajos egyesületi titkár olvasta fel évi jelentését, mely részletesen foglalkozott a kereskedő ifjaknak f. évben Nagykanizsán tartott országos kongresszusával; az egyesületnek van 4 alapító, 90 rendes és 43 pártoló tagja; vagyona 3.200 K. Az évi jelentést, valamint a zárszámadást s az 1903. évre egybeállított költségelirányzatot a közgyűlés elfogadta. A közgyűlés utolsó tárgyát a választás képezte a következő eredménnyel: Linzer Béla elnök, Heltai József alelnök, Strem Ottó igazgató, Révész Lajos titkár, Weisz Bódog házsnagy, Pollák Ernő pénztáros, Frank Manó könyvtáros, dr. Rosenberg Mór ügyész. — Választmányi tagok: Braun Sándor, Balázs Ede, Elek Ernő, Eichner Sándor, Fischel Lajos, Fonyó Mihály, Frank Lajos, Hirschler Odón, Hoffmann Bernát, Kis S. Zsigmond, Kertész Jenő, László Vilmos, Kirschner Mór, Morgenstern Gyula, Stern József és Zerkowitz Oszkár.

A magyar földért. Somogyvármegye közönsége akciót indított abban az irányban, hogy a magyar föld idegenek kezébe ne jusson. A statisztika szerint Magyarországon két millió hold föld van idegenek tulajdonában. Magában Somogyvármegyében 25 ezer hold földet nem magyar állampolgárok bírnak. Somogyvármegye feliratot intézett a képviselőházhoz, amelyben kifejti, hogy az idegenek birtokvásárlásának gátat kell vetni; különösen pedig védeni kell a magyar földet a nemzetiségi pénzintézetek támadásától. Földet kell adni a magyar népnek a telepítési akciónak minél szélesebb alapon való folytatása által. A kezdeményező vármegye ennek elérése céljából oly törvények alkotását sürgeti, melyek a magyar földnek magyar kézen való megtartását a legnagyobb mértékben lehetővé teszik. Somogyvármegye feliratát a többi törvényhatóságoknak is megküldi.

Orvosok a párbaj ellen. A párbaj-mánia megszüntetésére irányuló eszmék között valóban életrevaló ideát pendített meg néhány szombathelyi orvos, kiknek erre vonatkozó felhívását az alábbiakban adjuk. »A városunkban lefolyt megrendítéset újabb szomorú bizonyítéka társadalmunk brutalitásának. Az ily tragikus esetek a jobb gondolkodásukat arra indítják, hogy módot keressenek e bárbár szokás elnyomására. Sajnos azonban, hogy a felháborodás csillapulatával megszűnik a jó ügyben való működés is. Használjuk fel most lejátszódott végtelenül szo-

moru eset közvetlen benyomását akcióra! Végezzünk ez alkalomból — hisz ez ugyanis hivatásbeli kötelességünk — emberbaráti munkát! És végezzük ezt elsősorban is mint orvosok! Mint orvosok, a józan ész követelményei értelmében mindenben prophylaxisra törekszünk. Kezdeményezzük e téren is a prophylaxist. A mit a magas és böles kormányok nagy hatalmuk dacára még csak kezdeményezni sem tudtak, kezdeményezzük azt saját szerény működési körünkben. Szóval, foglaljunk a leghatározottabb formában állást a társadalmi élet ezen legnagyobb szegényfoltja, a párbaj ellen. Az időpont erre annál kedvezőbb, mert hiszen a párbaj ellen alakuló liga a talajt már országsszerte előkészítette. Indítványunk a következő: Mivel orvos nélkül párbaj lehetetlen, tagadjuk meg mi orvosok asszisztenciánkat mindenféle párbajnál. Szolgálatot teszünk ezzel az igazi ember-szeretettel, a hazának, az egész emberiségnek! Kötelezzük magunkat orvosszövetségünk e célra összehívandó közgyűlésén becsületszóval: hogy az orvosi asszisztenciákat párbajoknál feltétlenül és kivétel nélkül megtagadjuk. És kérjük az ország összes orvosszövetségeit, hogy határozatunkat magukévé tegyék. És ha ezt elértük — a mire biztosan számítnak — és így a kérdést magát, melyet oly sok évszázadon át megoldani nem tudtak, a végleges megoldás felé vezetjük: akkor erősítse meg törvényhozásiunk ezen önzetlen emberbaráti akciókat azzal, hogy hivatalból megtiltja a katonarvosok közreműködését polgári felek »lovagias« ügyeinél. Szombathely 1902. december 9. dr. Reismann Adolf, dr. Szili Miksa, dr. Feldmann Bódog.

Apagyilkos. Szabó Imre 23 éves vonyarei lakos apjával Szabó Jánossal nem a legjobb viszonyban élt. Az apa haragudott fiára, mert valahányszor a feleségével pörlekedett, — a mi igen gyakran szokott megtörténni, — a fiu anyja pártján állott és nem engedte, hogy az apja az anyját megverje. A fiuak e viselkedése miatt apja kijelentette még november 17-én, hogy őt egy asztalnál vele ülni nem engedi, sőt agyonveréssel is fenyegette. Folyó hó 9-én reggelizés alkalmával 8 óra tájban Szabó János családjával összeveszett, miközben a préselő vasruddal neki rontott fiának, a miért Imre az anyját védelmezte szidalmazásai ellenében, a kezében levő vasruddal megtámadta, egyet a fiu fejére, egyet pedig a balkeze könyökére ütött. A fiu önvédelemből az ajtószarokban levő kézi ruha mángorló deszkáját felkapta s azzal támadó apja fejére ütött, mitől az a földre esett és rögtön meghalt. A halottat e hó 9-én felboncolták, a fiut pedig letartóztatták.

Olcsó télikabátok. Löwinger Jakab körmendi ruhakereskedő valahol Zalában járt országos vásáron. A téli ruha a hideg időben bőven kelt ugyan, a kocsis mégis majdnem tele volt a hazafelé vitt portékával. A kocsis elszunyókált, a lovak békésen poroszkáltak az uton. Mig a kocsis aludt, valami agyafutó tolvaj éppen egy tuat télikabátot szedett le a kocsiról.

Templomfosztogatók. A nagykanizsai felsőtemplomba ismeretlen tettesek éjszakának idején be akartak törni. A sekrestye külső ajtaját a tolvajok alkuleszal kinyitották, a belső ajtót pedig feszítő vassal akarták felfeszíteni. A vasdorong a helyszínen maradt. Az ajtó előtt talált vértócsa arra enged következtetni, hogy egyik betörő megsértette a kezét s emiatt maradt félbe a munka.

A részeg ember. Gyakran lehet Biró Józsefet illuminált állapotban a város utcáin támologva látni. Békés hajlamu ember, légynek sem vét, legfőleg mélyebben süveglé meg azokat az ismerőseit, a kiket máskor is köszönteni szokott. De magáról ugyancsak sokat képzel, ha egyet iszik. A minap is, a hogy egyik rendőr befelé tuszkolta, folyton azt hajtogatta, hogy ő az ur, neki nem parancsol senki. Külömb ur a főispánnál, miniszternél. Őt — ugymond — nem lehet a hivatalából elboicsátani (persze nem mert niesen; napszámos az istenadna) mi neki a rendőr kapitányság; de azért szépen lépdegélt a dutyi felé s a rendőrségre érve, hasonló monológizáláz közben ballagott le a dutyiba, a hol kialudta a pálinka gőzét és ismét elölről kezdheti az itókát.

Elgázolta a kocsis. Salamon Mihály 3 éves gyermekét Luksa Mihály fuvaros muravid lakósfával rakott szekérral elgázolta. A gyermek rögtön szörnyet halt.

Szerencse a szerencsétlenségben. Motisán Gábor madarász lakós cséplőgép fűtő szeptember havában szerencsétlenül járt, amennyiben a cséplőgép bal karját elszakította, s ennek következtében 3 nap mulva meghalt, feleségét és kis-korú gyermekeit nagy nyomorban hagyva. A nyomor azonban hamar meg lett szüntetve, miután Motisán Gábort, mint eselédet gazdája biztosította a munkáspénztárnál, s azonkívül mint gépfűtő is biztosítva volt; eme kétszeres biztosítás alapján özvegye a munkáspénztártól 800 korona haláleseti segélyt kapott, a melyet az igazgatósági titkár f. hó 7-én személyesen kézbesített a szegény özvegy asszonynak. Begyes Mihály nyirbélteki lakós gazdasági eselédet pedig egy legurult fagerenda nyomta agyon, s ennek a szerencsétlen eselédnek az özvegye is megkapta a pénztártól a 400 korona haláleseti segélyt. A munkáspénztárnak tehát bő alkalma van nemes hivatásának gyakorlására.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserűviz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Elcsipett tolvaj. A rendőrségnek Ola külvárosban cirkáló egyik éjjeli járőre gyanus neszt hallott egy udvaron. Megállt s hallgatódzott. Tisztán kivehető volt, a mint egy ember óvatosan lépdél s meg-megáll. A rendőrök ekkor ketté váltak, körülfigyelték az udvart s csendesen kezdtek behatolni. Az ismeretlen továbbcsoszogott s a mint így haladt, az egyik rendőr elé ért. Ez hirtelen elkapta az éjjeli látogató kabátját, megakart fogni. Amaz addig rángatódzott, míg sikerült magát kiszabadítani s azzal a sötét éjben elszaladt. A rendőrök utána vetették magukat és sikerült is a kertek alatt elfogni. Bekísérték a rendőrségre, a hol Nagy Károly olakülvárosi napszámot ismerték föl benne. Ez aztán bevallotta hogy lopni akart. Az volt a szándéka, hogy a Hegyi Sándor-féle udvarból egy kis fát lop, hogy didergő gyermekei meleg szobát kaphassanak; de a rendőrök megakadályozták kivételében és bekísérték.

Ki akar egyéves önkéntes lenni. Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbenhagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, (tanbizottság: eddei Draugentz János nyug. ezredes, németujfalusi Simonffy Gyula nyug. huszár-alezredes és Járossy Lajos nyug. százados,) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültségükre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczen.

Állatok hátratólt levéllel való szállítása. Az állategészségi törvény világosan kimondja, hogy azokat a marhákat, amelyeket valaki megvesz, a tulajdonjognak a marhalevelekre történt átiratásával csak haza hajthatja, vagy haza szállíthatja, de sem eladni, sem tartani, vagy levágni ezzel a marhalevéllel nem szabad. Pedig sokan tették. Most a földművelésügyi miniszterium 60.635 III. 901. szám alatt kiadott körrendeletével újban és ismételt kimondja, hogy az ilyen tulajdonjog átruházással ellátott marhaleveles állatok sem vásárra, sem vágóhidra nem, csak hazaszállíthatók. Ez a rendelkezés kiterjed az élő állapotban szállított szopós borjúkra is.

Gazdákat érdekő döntések. Részint a miniszteri tanács, részint a földművelésügyi miniszter a következő döntéseket hozta: A szántás, végeztessék bár gőzekével, nem ipari, hanem mezzei munka. Vasárnapon a minisztertanács döntés szerint gőzekével végzett szántás nem közigazgatási, hanem bírói utra tartozik. A közös legelőre hajtandó állatoknak esordába való beosztása a földművelésügyi miniszter határozata szerint a községi előljáróság, illetve a birtokossági tanács ügykezelési hatáskörébe tartozik. Idegen területen való vadászás esetében ha többek ellen tétetik följelentés és ha az egyik panaszost a kihágás vádjára alól fölmentik — a belügyminiszter határozata szerint — a többi tettektársakra vonatkozó elmarasztalás hivatalból megsemmisítendő.

Országos vásárok napjai 1903-évre. Az 1903. évben Zalaegerszegegen megtartandó országos vásárok napjai a következők: Február 16, március 30, április 27, június 3, július 22, szeptember 9, október 28, november 30. és december 28. — Ezeket a napokat tartják meg az állatvásárokat is, zsibvásárokat is.

Sertésforgalom. Magyarországnak és Horvát-Szlavonországnak az Ausztriába való sertéskivitel tekintetében zárlat alatt lévő területeiről a veszmentes udvarokból (szállásokból) származó egészséges sertések kizárólag vasuton, közvetlenül *Bécsbe* Wotraubek M. hentes vágóhidjára, a földművelésügyi miniszterium, illetve a horvát országos kormány közvetítése útján, a cs. kir. osztr. belügyminiszter által esetről-esetre adandó külön engedélyek alapján elszállíthatók.

A távbeszélő terjedése. Országunk gazdasági érdeke már követelőleg lép fel azzal, hogy mindent a mi modern hasznos és jó, adjunk meg neki, — hogy ezeket felöltve haladjon és versenyt tartson a külfölddel. Néhány évvel ezelőtt valljuk be gazdasági modern berendezésekről még szó sem lehetett és ma már ott állunk, hogy verseny képesek vagyunk e téren bármely más állammal. Haladásunk e téren oly nagy, hogy azt e helyen leírni fölösleges, mivel tisztában van azzal minden állampolgár. Legujabban az „Érmelléki első szőlőoltvány telep” Nagy Kágyán tett ily óriási haladást és szerelte fel távbeszélő hálózattal ojtvány telepét, s ma páratlanul áll az ország szőlőoltvány telepei között a haladás minden tekintetében. A nagy kiterjedésű telep minden része be van hálózva olyképp, hogy a Nagy Kágyán fekvő központi irodából megvan a kapcsolat az oltványtelep irodájával, illetve az intézőséggel s onnan a bihar-diószegi vasuti állomással, a honnan az oltványok vasuton való szállítása történik. Az üzleti forgalom lebonyolítását a központi iroda végzi, ahol külön osztályok vannak és pedig könyvelés, levelezés, mely utóbbi magyar, német, román és francia nyelven történik s e két osztály kiegészítő részét képezi az iktató és kiadó hivatal s az irodák vezetését külön irodavezető végzi s így önként érhető, hogy ily személyzet illetve felszerelés mellett minden munka kellően ellenőrizhető, keresztülvitele pedig sokkal gyorsabb s így gazdaságosabb, eredménye pedig az, hogy szőlőoltványait a modern berendezések következtében sokkal olcsóbban állíthatja elő és árusíthatja el, mint más ilyenü telepek. Áldoz berendezéseire, de óriási lendületet és forgalmat biztosít hazánk szőlő-kultúrájának. Gazdaságos munka és előrelátás nagygyá tehet mindent, s ezen alapelveket követve — az ermelléki első szőlőoltványtelep — ojtványait a szárazság ellen biztosítandó, benzin motorok segítségével egy nagy kiterjedésű tóból a vizet viztoronyba (tartályokba) emelteti s gummi esőveken szétvezetve az ojtvány iskolákat szárazság esetén öntöztetni. Így a munka gyors s az ojtványok fejlődése minden körülmények között biztosítva van. De ily nagy kiterjedésű telepen végzendő rengeteg sok és sokféle munkák szakszerű elvégzése, az üzleti forgalomnak pedig gyors lebonyolítása tette lehetővé az Érmelléki első szőlőoltvány-telep ily nagy arányú fejlődését. Francia módszer szerint évente 1½—2 millió szőlőoltványt készített, s ugyanannyi vad-alanyt termel anyatelepein, mely ojtványok minden területen kifogástalanoknak bizonyultak 13 év lefolyása alatt, oly annyira, hogy ma már a külföldre is tömegesen szállít. Az ültetés beállítával nem mulasztjuk el, hogy ez iránt érdeklődő olvasó közönségünk figyelmét e nagy hírű telepre fel ne hívjuk, Címe: Érmelléki első szőlőoltvány telep Nagy Kágya, u. p. Székelyhid. Diszes fénynyomatú képes árjegyzéket a telep ingyen és bérmentve küld.

A reklám. A kereslet és kínálat leggyorsabb, legkényelmesebb és legolcsóbb közvetítője a hirdetés-reklam, mely előmozdítja a forgalmat, befolyásolja a versenyt és az árak alakulását. A hirdetés az anyagi siker kulcsa, mely kitarja az üzletek és vállalatok kapuit a nagyközönség elé; egy hatalmas mágnes, mely a kereskedőhöz vonzza a vásárlókat. A reklám büvös hatása ép oly befolyást gyakorol a kereskedelemre és iparra, mint a nap esodatevő ereje a növényzetre; tehát époly nélkülözhetetlen, mint a gőzgépnek a gőz, növénynek a víz, embernek a levegő. Állandó, ésszerű és ügyes reklámmozgás minden gyári-, kereskedelmi- és ipari vállalatnak üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme; dusan

kamatozik és idővel a befektetett tőke ezerszeresét hozza meg. Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban megtudható az „Általános Tudósfő” hirdetési osztályánál (tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő) Budapest, Erzsébet-körút 54, ahol kiváló szakértelemmel, felülmulhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel és nagyon olcsón rszközölnek bármiféle hirdetéseket, reklamokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint az összes külföldi lapokban.

A Horgony Pain-Expeller. (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejtájás, köszvény, esuznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfájás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f, 1 K 40 f, és 2 K árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessenék kérni, és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Időjárás. A zord időjárás megszűnt, a tél fagyja felengedett; megszűnt a téli sport. Langyos szelet kaptunk az Adriáról s bár éjszakánként még fagy, a déli órákban erősen olvad.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *vörös heremag* 64—75 K; *lucerna* 56—58 K; *muharmag* 9—10 K; *balta-cim* 13—14 K; *bükköny* 7—7½.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 14-én a hivatalos adatok alapján: *lépfene:* Bödeháza 1 u., Battyk 1 u.; *veszettség:* VII. Hegykerület 1 u., Keszthely 1 u., Zalavár 1 u., Kaszaháza 1 u.; *ragadós száj- és körömfájás:* Hosztót 12 u., Meger 1 m.; *ivar-szeri hólyagos kiütés:* Muravid 6 u., Zalalövő 1 u.; *rühkór:* Nagykapornak 4 u.; *sertésvész:* Alsólendva 7 u., Szepetnek 1 u., Zalaújlak 2 u., Zalaszentbalázs 1 sz., Keszthely 8 u., Rezi 7 u., Szentandrás 1 m., Csehi 1 m., Kerkaszentkirály 1 m., Kerkateskánd 2 u., Kerkatöfalú 3 u., Kutfej 1 u., Lasztonya 9 u., Szécsi-sziget 1 u., Tolmács 6 u., Tormaföld 7 u., Kis-sziget 5 u., Máhomfa 6 u., Mikefa 1 u., Pördeföld 1 m., Nagyhorvát 1 u., Misefa 9 u., Pacsa 8 u., Pacsatüttös 11 u., Pötréte 5 u., Szabar 1 m., Szentmárton 7 u., Zalaapáti 6 u., Balatonfűred 1 u., Bak 3 u., Döbréte 4 u., Pakod 1 u.

Téli vasuti menetrend. *Zalaegerszegre érkezik* a) *Bobárol* 8 óra 39 p. reggel, 5 óra 45 p. d. u. este. *Zalaegerszegről indul:* a) *Bobára* 9 óra 6. 29 p. reggel, 4 óra 12 p. déltán; a) *Csáktornyára* 4 óra 59 p. reggel, 5 óra 52 p. déltán. *Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Zalaszentiván között:* *Zalaegerszegről Szentivánra indul:* 6 óra 30 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 2 óra 33 p. déltán, 6 óra 15 p. este. *Szentivánról Zalaegerszegre érkezik:* 7 óra 56 p. reggel, 1 óra 17 p. déltán, 4 óra 48 p. déltán, 7 óra 25 p. este. *Szentivánról indul:* a) *Szombathely felé* 5 óra 20 p. reggel, 7 óra 15 p. reggel, 3 óra 13 p. déltán, 6 óra 25 p. d. u., 2 óra 17 p. éjjel; b) *Naykanizsa felé* 7 óra 11 p. reggel, 12 óra 37 p. déltán, 3 óra 55 p. d. u., 9 óra 54 p. este, 2 óra 21 p. éjjel.

Irodalom és művészet.

A Magyar Nemzet, melynek főszerkesztője Jókai Mór a költőfejedelem és Beksics Gusztáv a legnagyobb magyar publicista, felelős szerkesztője Adorján Sándor, az új év alkalmából új előfizetést hirdet. A lapot felesleges újból olvasóink figyelmébe ajánlani. Politikai irányja mindenki előtt ismeretes: a szabadelvű eszmék lelkes százzlívívője és e zászlót fenn lobogtatja hosszú évek óta. Vezérekkelveit a főszerkesztőn kívül a legelső liberalis publicisták írják. Összeköttetései révén politikai híreit mindég az első forrásból kapja s értesüléseivel megelőzi az összes fővárosi lapokat. Tárcarovatát, melyben Jókai Mór írja legujabb műveit, elsőrangú szép-irodalmi írók gazdagítják, újdonság rovata gaz-

dag és élénk; színházi rovatát Keszler József a külföldön is szaktekintélynek ismert kritikus vezeti. Külön levelezőket tart Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban és Európába többi fontosabb politikai központjában. Ezért távirati és telefonjelentései mindenkor gyorsak és megfizethetők. A Magyar Nemzet a fővárosban este jelenik meg s így vidéken megelőzve az összes fővárosi lapokat már korán reggel kapható. A Magyar Nemzet politikai napilap előfizetési ára 1/4 évre 6 korona, félévre 12 korona. Megrendelő cím: Magyar Nemzet kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

A Magyar Hirlap már teljes tizenkét esztendő óta szolgálja híven és osztatlanul a magyar közönség érdekeit. Szinte páratlanul áll a „Magyar Hirlap” abban, hogy mindenképpen teljesen független. Sem politikai pártoknak, sem osztályoknak, sem a hatalomnak alárendelve nincsen. A legnagyobb szabadsággal hirdeti meggyőződéseit úgy a politikában, mint bárminő társadalmi kérdésben is. A „Magyar Hirlap” irányadója, parancsolója egyes-egyedül a közérdek. Ehhez képest politikai programja az eszményi liberalizmus, társulva a legtisztább demokratizmussal. S mindebben is mindenekelőtt tétől-talpig magyar. A magyar érdekek feltétlen, megalkuvást nem ismerő szószólója és védelmezője a „Magyar Hirlap”. Pártok keretében semmiképp sem kötöttek hirdeti hazafias meggyőződését úgy a nagy, mint a kis dolgokban. A legéberebb figyelemmel kíséri mindazt, amivel a magyar nemzet sorsa bárminő címen összefügg. A nemzeti kialakulás harcában és forrongásaiban a „Magyar Hirlap” a legélénkebben figyelő, felvilágosító és irányító részt veszi. A közigazgatás tökéletesítését s az igazi magyar szempontoknak megfelelővé tételét, kiküzdendő programmpontjai közt is első helyen sürgeti. A „Magyar Hirlap” állandó munkatársai közt az ország elsőrangú írói és hirlapírói vannak. Mig egyrészt szépirodalmi közleményei, regényei, tárcái, s egyébe nemű cikkei, megannyi irodalmi eseményre; másrészt hírszolgálatát úgy megbízhatóság, mint gyorsaság és bőség szempontjából tökéletes és felülmulthatatlan. A rovatok változatossága kimeríthetetlen a „Magyar Hirlap” hasábjain. A rendes hír-rovatokon kívül „A társaság” című külön rovata van, mulattató közlemények számára. A nők pedig az asszonyok rovatában találják meg minden vasárnap az őket legközelebből érdeklő cikkeket és tudnivalókat egész gyűjteményét. A „Magyar Hirlap” gyakran közöl érdekes magyarító képeket is, amikor ezzel szolgálatot tehet a közönségnek. Közleményei megvalogatásában mindig a tisztult izlés, az irodalmi színvonal, s a jó erkölcs vezeti a „Magyar Hirlapot”. Legközelebb teljesen magyar tárgyú és izű érdekes regényt kezd a „Magyar Hirlap” Bársony István tollából. Különös kedvezmény nyel is bőségesen szolgál a „Magyar Hirlap” azoknak, akik előfizetői. Január elsejével belépő negyedéves előfizetőink külön kedvezményként ez idei karácsonyi könyvajándékunkból három kötetet, féléves előfizetők hat kötetet kapnak teljesen ingyen. A könyveket az előfizetés után azonnal megküldjük. Emellett természetesen az 1903. évi karácsonyi könyvajándékból is annyi kötetet kapnak, ahány hónapig 1903. karácsonyáig egyfolytában a „Magyar Hirlap” előfizetői voltak. A január elsejével belépő új előfizetők tehát 1903. karácsonyáig tizenöt kötet regényt, a féléves új előfizetők tizennyolc kötet regényt kapnak teljesen ingyen. A „Magyar Hirlap” előfizetési ára: negyedévre: 7 korona, félévre: 14 korona, egy hónapra: 2 korona 40 fillér. A „Magyar Hirlap” kiadóhivatala, V., Honvéd-utca 10.

A Pesti Hirlap jubilál. Az új évvel fennállása 25-ik évfolyamába lép a Pesti Hirlap, mely immár negyedszázad óta szolgálja a magyar kultúra, szabadelvűség és demokrácia érdekeit s az évek hossza sora alatt mindig meg tudta őrizni függetlenségét kormányokkal, politikai pártokkal és társadalmi osztályokkal szemben egyaránt. A Pesti Hirlap mindig a legelőkelőbb liberális publicistákat látta vezéreikéirő munkatársai sorában. A szépirodalom legelső munkáit számíthatta mindig tárcáiról közé. Azok közt van ma is Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Gárdonyi Géza, Kóbor Tamás, Murai Károly, Bede Jób, Abonyi Árpád, Tömörkény István, Homok stb. A Pesti Hirlap egyik legkeresettebb napi olvasmánya az Esti levél, melyben a legszellemesebb magyar író, Tóth Béla, szól az aktuális eseményekhez. A Pesti Hirlap

minden képviselőházi ülésről élénk tollal irt karcolatokat is közöl A t. Házból cím alatt. Mindennap közöl bőven szerkesztői üzeneteket, nagy vegyes rovatot és hetenkint tanulságos sakk-játszmákat is Maróczy Géza világhírű magyar sakkmeister magyarázataival. Eredeti tárcán kívül a Pesti Hirlap mindennap közöl külföldi írótól is egy-egy rajzot, elbeszélést. A Pesti Hirlap színházi-, sport-, tőzsdei rovata a legnagyobb és legváltozatosabb. A Pesti Hirlap előfizetői minden évben díszes kiállítású nagy képes naptárt kapnak teljesen díjtalanul s a Szabóné-Nogáll Janka által szerkesztett Divat-Salon című pompás divatlapra fél áron fizethetnek elő. A Pesti Hirlap az összes napilapok közt legnagyobb terjedelemben jelenik meg: hétköznap 20—28, vasárnapokon 32—52 oldalon; hétfőn is többet ad mint más lapok (8 helyett 12 oldalt.) A Pesti Hirlap 1903-iki nagy képes naptárát az újonnan belépő előfizetők is megkapják, ha legalább negyedévre egyszerre küldik be az előfizetési díjat (jan.—márciusra 7 korona.) A Divat-Salonnal együtt negyedévi előfizetési ár 9 korona. Előfizetéseket a Pesti Hirlap kiadóhivatalához (Budapest, V. Váci-körút 78.) legjobb utalványon beküldeni. Ugyancsak a kiadóhivataltól mutatószámokat is lehet kérni.

A drágaság ellenmérge. Nehezek a megélhetési viszonyok, a kereset nem javul, a drágaság pedig rémes módon növekedik. A jó család-apának, a gondos háziasszonynak ezer bajt okoz: hogyan ossza be csekély jövedelmét és ha vége még is — akárhogy is számol, akármint is kuporgat, — a szomorú deficit. Ilyen körülmények közt megbecsülhetetlen egy valóban megbízható, hí és okos tanácsadó. Ennek bizonyult a »Háztartás«, a magyar gazdaasszonynak ez a nélkülözhetetlen közlönye, a mely Kürthy Emilné vezetése alatt immár nyolc év óta látja el az egész országra kiterjedő olvasó közönséget hasznos, jó tanácsokkal. A »Háztartás«-ból megtanulhatjuk, hogyan kelljen a még oly csekély jövedelemből is kényelmesen megélni, megtanult takarékosan főzni, takarékosan ruházkodni, takarékosan gazdálkodni. Mindenre — a mi a háztartás körébe vág — van valami okos ujjmutatása. Tanácsol a betegeknek, tanácsol a mamáknak, tanácsol a kertészkedőknek, tanácsol a hiuknak és a százat megközelítő rovataiban minden rangú és rendű, izlésű és módu, városi és falusi olvasó megtalálja azt, a mire szüksége van. A »Háztartás« januárban lép át a 9. évfolyam küszöbét. Előfizetési ára egész évre 12 K, félévre 6 korona; 1/4 évre 3 korona. Az előfizetési díjak a kiadóhivatalba (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.) címzendők.

A Kis Lap harminc éves multja után is olyan fürge és eleven, mint mikor Forgó bácsi az első sorokat írta beleje. Most is a régi lelkesedéssel végzi fontos tisztét: tanítja és mulattatja az édes magyar haza jövődébéli reménysegit! A Kis Lap gondoskodik arról, hogy a vidám tréfa állandó helyet találjon hasábjain, hogy fiatal olvasóját rendszeresített ismeretterjesztő közleményekkel készítse elő a későbbi tanulmányok és az élet számára. E mellett gondot fog fordítani a Kis Lap a gyermekek kézi ügyességének fejlesztésére is, mert ma már általános az a tudat, hogy az élet nagy küzdő terén annál biztosabban állja meg helyét az ember, minél ki sebb mértékben szorul mások segítségére. A szép iránti érzés fejlesztésének munkájából fokozott mértékben veszi ki részét a »Kis Lap«. Kívívési részét speciálisan ebből a szempontból készült rajzaival és képeivel, melyek mig egyrészt a gyermek képzelet- és gondolatvilágához fognak simulni, másrészt igaz magyar szellemnek hirdetői lesznek. A Kis Lap minden sora azzal a meggyőződéssel íródott és fog íródni ezután is, hogy már ezen a fokon kell kezdeni a nemzeti, az ethikai és művészi nevelés nagy munkáját. A Kis Lap-ot a magyar irodalom legjelesebbjei írják, élükön Benedek Elekkel, az ifjúsági irodalom rég kipróbált harcásával. A Kis Lap változatos egymásutánban közöl hosszabb és rövidebb elbeszéléseket, verseket, leírásokat, különféle apróságokat és Forgó bácsi postája a régi szeretettel működik és foglalkozik a Kis Lap minden hozzáfá forduló olvasójával. A Kis Lap-nak azonban van még egy előnye: az, hogy a legolcsóbb magyar képes gyermek-újság, amennyiben előfizetési ára 1/4 évre csak 2 korona. Nincs olyan szülő, a ki gyermekének ezt a szívet, lelket gyönyörködtető gyermek-újságot meg nem szerezhetné, mely fölér a leg-

jobb karácsonyi ajándékkal. A Kis Lap megrendelő címe: Kis Lap kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

A magyar közönséghez. Minden magyar ember tegye a szívére a kezét és vallja meg őszintén önmagának, szabad-e tétlenül nézünk tovább, hogy ebben az ezeréves magyar hazában hogyan hanyatlak a magyar faj uralma? Pusztulunk anyagilag, sülyedünk erkölcsileg és lépésről-lépésre veszítjük a talajt lábaink alól. Visszavonásba és viszálykodásba merülünk; holott minden erőnket egyesítve kellene megfeszíteni arra, hogy a miénk a magyar fajé legyen az uralom földben, iparban, kereskedelemben, pénzügyben, politikában, egyszóval a nemzeti élet minden nyilatkozásában. De ha ezt akarjuk, akkor a léha közömbösségnek, az unott nembánomságnak egyszer már véget kell szakítanunk.

A magyar társadalmat, a művelt magyar középosztályt e tekintetben súlyos mulasztás terheli. Évtizedeken át türte azt, hogy agyába, szívébe, családi szentélyébe a nemzetietlen és erkölestelen szellem behatoljon és ott gyökeret verjen, hogy azután kiforgassa tisztá, nemes, nemzeti, ősmagyar gondolkodásából és ez által könnyű szerrel idegen szellem, idegen érdekek vonyatót kötelére fűzze. A saját pénzén, a saját erejével növelte nagyra a magyar közönség azt a sajtót, a mely a komoly, higgadt, hazafias gondolkodást kiölte közéletünkől és helyette belevitte a léhaságot, a könnyelműséget, a nagy nemzeti érdekek semmibevevését, a nemes, hazafias törekvések kigunyolását. Csakis a magyar nemzeti gondolkodás eme szomorú átalakulása magyarázza meg mai közállapotainkat; csakis nemzeti gondolkodásunk eme megromlása tette lehetővé, hogy a magyar kézből kisiklik a magyar pénz, a magyar föld, az ország szellemi és anyagi vezetése.

Bartha Miklós és Holló Lajos orsz. képviselők egy évtizednek nehéz munkáját szentelték arra, hogy a sajtóban megteremtssenek egy olyan organumot, amely a magyar faj ezen önvédelmi harcának legyen zászlóvivője. Az általuk teremtetett »Magyarország« nem egy szűk körű politika hirdetője, hanem az egész magyar társadalom lelkiismeretének és közfelfogásának őszinte megnyilatkozása. Mérsékelt a formákban, de bátor az igazság hirdetésében. Következetes a nagy célok szolgálatában. — A »Magyarország« nem esalja a közönséget vásári ígéretekkel a maga körébe; szomorú is volna, ha a művelt közönség cifra értéktelen ajándékokkal engedné magát és magyar lelkületét félrevezetni. A »Magyarország« szerkesztősége kiváló újságot akar nyújtani a magyar közönségnek. Hiszen ma már általános elismert dolog, hogy szurnalisztikailag a legjobb lap a »Magyarország«, amely a család minden tagjának kiváló szellemi élvezetet nyújt. Ez a lap szándékosan kerül a léha, erkölestelen és üres élelődéseket, mi a magyar ember lelkéhez sohasem illet. E helyett válogatott, bő olvasmányokat, kitűnő regényeket, tárcákat, szellemes apróságokat és elsőrangú megbízható értesüléseket közöl hasábjain. A »Magyarország« szerkesztőségének élén Lovász Márton dr. orsz. képvis. felelős szerkesztő áll, kit a legelső magyar írói gárda vesz körül és támogat a munkában. Minden értesítés a lap részére, előfizetés és más küldemények csak ezen címen küldendők: »Magyarország, napilap Budapest.« — Minden további címezés fölösleges. — Előfizetési árak a rendesek. Egy óra 2 K 40 f, negyedévre 7 K, félévre 14 K, egész évre 28 K. — A magyar társadalom bizonyára sorakozni fog a »Magyarország« nagy céljai köré és támogatásával lehetővé teszi azok megvalósítását.

A vérvád. A század legérdekesebb, legnagyobb és legszenzációsabb póre kétségkívül a tiszaezlári vérvád tárgyalása volt, amely a maga idején egyenesen abszorbeálta a közvélemény minden érdeklődését. Mégis ez a pör, amely csak tünete volt egy ezeréves forrongásnak, még most se áll tisztán, tökéletes képet nyújtva a nagy közönség előtt. Eötvös Károly, a kiváló politikus, író és kriminálista most kitölti a nagy hézagot s az Egyetértésben hitelesen és emellett a nagy író minden pszichológiai és művészeti fegyverével megírja a vérvád teljes történetét egy nagy, hatalmas és örök becsű munkában, a melynek címe: »A nagy per, mely ezer év óta folyik s ma sincs vége.« Ez a munka már a második kötet vége felé jár s most az Egyetértés azt a nagy és költséges kedvezményt nyújtja minden új előfizetőjének, hogy az eddig megjelent két

kötetnyi művet teljesen ingyen megküldi. Az Egyetértés emellett a legnagyobb, legelterjedtebb és legmagyarabb újságja az országnak, a melynek rendes járatói nemcsak a legjobb és legfüggetlenebb magyar újságot kapják, de számos oly kedvezményt élveznek, a minőben egyetlen magyar lap sem részesítheti előfizetőit. Hírvivata a legbősegebb, táviratai a legfrissebbek, politikája a legállandóbb. Országgyűlési tudósításai és gazdasági rovatai bőségesek és tökéletesek s emellett olvasmányokra is bőven jut tér. Ezeket a legkitűnőbb regényeken és magyar írók eredeti tárcáin kívül főképp a Mozgó képek és Különfélék gazdag és változatos rovataiban találja meg az olvasó, a kinek még a poézisből is van része, amennyiben az Egyetértés minden egyes számában közöl egy-két kitűnő verset. Különös érdekessége az Egyetértésnek, hogy minden héten legalább egyszer, a mellékletek élén elsőrangú művészekből származó politikai vagy társadalmi karikatúrát hoz. Élénk, pompás, művészi képek ezek és négy-öt színben jelennek meg. Karácsonykor, a szent ünnepekre az Egyetértés rendkívül érdekes és szokatlan terjedelmű számmal lep meg az olvasót. Maga ez a karácsonyi szám egy egész kötetre való anyagot ad, telve irodalmi becsű és közhasznú alkotásokkal. A magyar irodalom legjelesebbjei írják ezt a karácsonyi számot, a melyet azonkívül kiváló művészek színes képei fognak élénkíteni. A ház asszonyának, a gyermekeknek is azonfelül, hogy lapjuk az Egyetértés is hasznos olvasmányuk, egyuttal Divatszalonjuk is. A ki csak kívánja, kedvezményes áron, (egész évre 4 forintért, fél évre 2 forintért, negyed évre 1 forintért) kaphatja a kitűnően szerkesztett, modern divatlapot, mely más uton tetemesen drágább. Az Egyetértés előfizetési árai: egy hónapra 1 forint 80 krajcár, negyedéve 5 forint, féléve 10 forint. Az előfizetési pénzek (legelőször postautalványon) az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők: IV. Vármegye utca 11. sz.

Voltaire és Nagy Friderik kezeirását hozza a Nagy Képes világtörténet legújabb füzeté. A két nagyságnak, a két királynak kezeirása egy lapon. Voltaire sokat volt Sanc-Souciban, a hová Nagy Frigyes meghívta őt, hogy a Föld legnagyobb írója a legnagyobb király udvara fényét emelje. Együttlétük azonban nem volt valami boldog. Állandó civakodásban és haragban éltek. A király rossz verseit adta Voltairenek korrigálni, javítani és Voltaire panaszkodva és nyögve végezte ezt a munkát, királyi pártfogója házi feladatainak összes gyomlálását. Maga írta egy barátjának: »Keserű sors ez, a király szennyest mosni«. A király nyomára jutott ennek s érezte haragját a költővel, a kit ez még csak jobban elkésértett. Macaulay hosszan foglalkozik Nagy Friderikről írt esájjában Voltaire és Nagy Friderik viszonyával, most pedig a Világtörténet egy lapon hozza kezük vonását 173. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr kötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérvél. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után, havi részletfizetésre is.

Allg van irodalmi vállalatunk, amelyről oly elismeréssel szólhatnánk, mint a Magyar Bazarról, a magyar uri családok legkedveltebb divatlapjáról. A M. Bazar közel negyven év óta a legelső helyet foglalja el a magyar divatlapok közt s ma már oda fejlődött, hogy a gazdag külföldi irodalom hasonló műveivel kiállja a versenyt. M. Bazar mint divatlap megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a hölgyközönségnek, családoknak és iskoláknak, mert gyorsan és válogatva ismerteti meg a divatnak legújabb alkotásaival, tudósítja mindenről, ami Párisban, Londonban a divat terén történik. Figyelme kiterjed a fehéremű- és gyermekruha-divatra is, a mellett a nőknek legkellemesebben szórakoztató foglalkozásához, a kézimunkákhoz szebbnél szebb mintákat szolgáltat, ezekből is mindig a legújabbakat. A lap előfizetői külön kedvezményül nagyon olcsó mérték szerint készült szabásokat kapnak a lapból kiválasztott mérték szerint, a kézimunkákhoz pedig magnagyobbított, színes rajzokat. Az Athenaeum ny. r. társulat, mint a M. Bazar kiadója, ritka bőkezű-

séggel és áldozatkészséggel szerzi meg a magyar nők legelőkelőbb divatlapja számára a szebbnél szebb színes mellékleteket, amelyek közül, ha csupán a kalotaszegi himzsminták gazdag gyűjteményét említjük, máris eleget mondtunk, meg vagyunk győződve, hogy az eredeti magyar mintáknak felelevenítése a magyar iparmunkákra is észrevehető hatást fog gyakorolni és a M. Bazárt nélkülözhetetlenné teszi az iskolákban. A M. Bazar szépirodalmi része oly kitűnő, hogy magában is megállhatna, mint szépirodalmi folyóirat. Jó ízlés, igazi előkelő hang jellemzik. A lapnak gazdag tartalmán kívül még külön regénymelléklete van, bekötésre szánt könyvalaku formában. A lap előfizetői mindenkor bátran fordulhatnak kérdésekkel a szerkesztőkhöz, mindenre bő és tájékoztató választ kapnak. A Magyar Bazar havonként kétszer jelenik meg, előfizetési ára 1/4 évre 3 K. Megrendelő cím: Magyar Bazar kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

A Kort, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap, f. évi 24-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárcsa, méhészet, lugas, faiskola, kertész társadalom, gyógy- és iparnövények, világszemle, hírek, rovartan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egy évre 6 korona, kertészek részére 4 K. Előfizetheti a lap kiadóhivatalában Budapesten (VII. Rottenbiller-u. 33. sz. a.)

„Az elhervadt rózsabimbó és a méh” címe a Freed A. Hubbs angol zeneszerző rendkívül bájos dalának, melyet a fővárosi Orpheumban hetek óta óriási tetszés mellett énekel a hirneves gerlini művész Wünsch kisasszony. E legújabb angol dal magyar szövegű kiadása Klökner Ede zenemű kereskedésében Budapesten, VIII. József-körút 22-24. jelent meg s ára 2 K. Ugyanesek legtermékenyebb budapesti zeneműkiadó Klökner Ede kiadásában jelentek meg a fővárosi Orpheum zajos tetszéssel énekel mősorszámai, ugymint „Az érett leány” diszerét szövege Bertha Imrétől, bájos fülbemésző zenéje Huber Sándortól, melyet Révész Ilona a „Tarka színpad” „Párbaj” bohózatába naponta megújuló tetszéssel énekel. Ára 1 K 50 f. Steinhardt Géza a hirneves fővárosi favorit dalkomikus, legnépszerűbb kupléja az „Az már nagy baj” ára 1 K 20 f, végül Huber Sándor „Tarka színpad indulója” összeállítva a budapesti orpheumok legnépszerűbb kuplé és dalujdonosságainak dallamaitól. Ára 1 K 50 f. Mind a négy beküldött mű a fővárosi közönségnek heteken át naponta köztetszés közt előadott kedvenc dalai — s így csak hasznos szolgálatot teszünk közönségünknek — ugy a küszöbön álló farsangi mulatságok, jourok s hangversenyeket rendező bizottságoknak, ha figyelmeztetjük arra, hogy ezen mindenütt nagy hatással előadható dalosműveket másokról hiányozni ne engedjék. Megrendelhetők ezek a kiadó Klökner Ede (Zenélő Magyarország) zenemű kiadóhivatalában Budapesten VIII. ker. József-körút 22-24., a honnan a mint tudomásunkra jutott a gazdag tartalmú és legújabb zenemű ujdonságokat közlő zenemű kotta folyóirat a „Zenélő Magyarország”-ból minden jelentkezőnek ingyen és bérmentve küldenek mutatványszámot.

Uj zeneművek. Rózsavölgyi és Tsa cs. és kir. udvari zeneműkereskedésében legújabbán megjelentek: Plowitz M. Kis tarantella zongorára 4 kére; ára 1 korona; Eichard Gy. La campanella, impromptu, zongorára ára 1 K 50 f; siró nóták, 10 eredeti magyar dal Szepessy László költeményeire, énekhangra és zongorára szerző Radvánszky József, ára 3 K; Faulwetter Antonia Souvenir de la Hongrie, ouverture dans style national ára 3 K 50 f; Ábrándképek, zongorára szerző Horváth Attila (Esthangulat), ára 1 K 20 f; Lavotta, Szigetvár ostroma, eredeti magyar ábránd a nép között forgott, százados zene töredékekből alkotva, hegedűre és zongorára átírt Zsadányi Ármánd, ára 3 K.

Művészeti és hangverseny rendezési iroda cím alatt Horváth Elemér hirlapíró, a „Budapesti Napló” munkatársa és Dayka Balázs, a vigszínház tagja, egy új és életrevaló vállalatot létesítettek a fővárosban. Az új iroda első sorban azokat a vidéki nőegyesületeket, köröket s kaszinókat érdeki, amelyek jótékony célu hangversenyeket szoktak rendezni és fővárosi előkelő művésznőket, művészeket és írókat óhajtának meg-

nyerni közreműködőkül. A művészeti és hangverseny rendezési iroda ugyanis, amely állandó összeköttetésben áll az említett művészekkel, művésznőkkel és írókkal, a legnagyobb készséggel elvállalja a közreműködők közvetítését vidékekre is s így a hangversenyt rendező egyesületek nemcsak tetemes költséget takarítanak meg, hanem ezenkívül sok utánjárástól és kellemetlenségtől megszabadulnak. Az iroda — amely ezenkívül eljár minden művészeti ügyben Budapesten VII., Erzsébet-körút 37. sz. alatt van.

Csarnok.

Stilus gyakorlat.

Írta: Pogonyi Nándor.

A férfi harminc éves volt, a nő huszonnégy lehetett.

A férfi arcán bizonyos fásult blazirtság ömlött el, meglátszott rajta, hogy sok keserűségen, sok csalódáson esett keresztül.

A nő maga volt a megtestesült gondatlanság. Vidám arcoeskája, epedő nagy szemei és mosolygós ajka oly hatást tettek a szemlélőre, mint egy illattal teljes szép májusi hajnal.

A férfi pedig oly hideg és kimért volt mellette, mint egy utmutató tábla január közepén.

És a májusi napsugár fel akarta olvasztani a tél jegét.

Nehéz munka volt.

A tüzes pillantások, a hizelgő beszéd, mind mind hatás nélkül pattantak vissza arról az egykedvű unott alakról. Még csak el sem pirult, még csak mosoly sem jött az ajkára.

— Emlékszik-e még — szölt az asszonyka édeskés hangon, mikor ez előtt nyolc évvel együtt repültünk a jégpályán?

Azaz csak maga repült és repített engem is a kis szánkón, mert én akkor még nem tudtam koresolyázni. Nem csoda, akkor még csak kis leány voltam. Maga pedig olyan hóbertos nagy gyermek volt, akin még most is nevetni tudok, ha eszembe jut, hogy milyen önhittséggel pödörgette a szája felett azt az egy-két selymes szőrszálat, amit erővel bajusznak akart képzelni. Akkor maga sem volt ám olyan komor mint most. Olyan helyesen, olyan kedvesen tudott csevegni, hogy szerettem volna ott menten összeszókolni, de hát nem lehetett — a világ miatt. Látja azóta olyan sokszor eszembe jutottak azok a kedves órák s ellüődtem rajta, hogy mi hát az a világ, hogy tetteinkben és érzelmeinkben annyira alá kell vetnünk magunkat az ő szeszélyének.

A koresolyázást felváltották a báltermek. Hosszu ruhát kaptam. Emlékszik még rá? Rózsaszín selyem ruhám volt, fehér betéttel. Maga akkor azt mondotta, hogy soha sem kívánna magának nagyobb boldogságot, minthogy egy olyan szép angyal mellett töltsé el egész életét, mint a milyen én voltam. Én már akkor tudtam, hogy szeret, tudtam, hogy még százszor szebb angyal sem tudná elszakítani a szívét tőlem, mint a milyennek maga akkor képzelt engem. Én is szerettem akkor magát. Észrevehette maga is, bár én a világ miatt akkor sem árultam el érzelmeimet. Emlékszik még a Kaszinó bálra. Istenem, be boldog is voltam akkor — maga mellett.

Azután jött a tavasz. El kellett válnunk.

Vérző szívvel bucsuztunk el egymástól. Maga megígérte, hogy meg fog bennünket látogatni. Meg is tette. Ugy örültem neki. Életemet adnám ma oda egy órájáért annak a boldogságnak, a mit akkor éreztem. Emlékszik rá, mennyit kalandoztunk fenn a hegyen az erdőben és a magas sziklák közt. Számócat szedtünk. Maga meg nem evett volna a viláért egy szemet, csakhogy nekem minél többet hozhasson. Én meg akartam hálálni a maga szép figyelmét. Egy vadrózsát

téptem le, hogy azt kitűzzem magának. Egy tüske megsértette a kezemet. Vértett. Most is látom, hogy elhalványodott, hogy kétségbeesett azért a pár csepp véért. Akkor életének felét adta volna oda azért a kis kendőért, amivel véres kezemet megtörültem. En azonban nem adtam oda, azt hittem többel tartozom magának annál a pár csepp vészba ivódott véreért.

— Miért sóhajtott most? Nem szól semmit? Jól van, folytatom. Azután visszamentünk a parkba. Mi leültünk a messzelátónál. Iza ott hagyott bennünket. Elment levelet írni. Mi kettesben maradtunk, maga bevallotta nekem, hogy szeret. Én szintén kitártam a lelkemet maga előtt. Szavunkat adtuk egymásnak, mely hitünk szerint esküvel ért fel. Három év múlva egymáséi leszünk. Ez volt a jelszó. Olyan boldogok voltunk akkor!

Maga ettől a perctől fogva megváltozott, nem volt többé a gondatlan, vidám fiú. Komolyan vette a dolgot, hogy a három év letele után urala lehessen ígéretének.

És azóta nem láttuk egymást. Én megszegtem ígéretemet, amit gyermek észszel tettem. Férjhez mentem. Ne csodálja. Ha egy elfogadható parti jelentkezik a mai világban, úgy megrohanják azt a szegény leányt a jóakarói, annyira tele beszélnek a fejét mindennel, hogy előbb-utóbb akaratlan bábbá lesz és mint egy hypnotizált médium, azt teszi, amit parancsolnak neki. És maga akkor távol volt. Pedig ha akkor odasiet hozzám, de sok minden másként lett volna. Mikor az első levélre, mit szavam visszavonásáról s a maga szava visszaadásáról irtak hozzá, még csak nem is válaszolt, megingott bennem a hitem. Most már csak azért is, gondoltam magamban és oltár elé léptem azzal a férfivel, akit azóta haláláig folyton gyűlöltem s aki csak azt az egy jót tette velem, hogy ismét szabadá tette . . .

Maga mégis hallgat? Haragszik rám? Nincs hozzám egy jó szava? Pedig úgy sem hiszek a hallgatásának? Tudom, hogy a szivéből nem aludt ki még a tűz, amely értem égett. Nem hisz talán nekem? Hisz ma már nem vagyok gyermek. No mondja, megbocsátja az én nagy bűnömöt?

— Meg — szólt a férfi tompán.

— Miért ijeszt hát agyon a hallgatásával, édes? — mondta az asszonyka. — Most magam kínálkozom önnek. Béküljünk ki és kezdjük ott a boldogságot, ahol az előbb elhagytuk.

— Már késő asszonyom. Az én szivem annyira tele van már csalódással, hogy az többé szerezlemre nem gyulhat ön iránt.

Az asszonyka idegesen ajkába harapott s az íróasztalhoz rohant.

— Nem hiszek önnek. Itt a levele, amit rólam írt nekem csak a napokban. Ebből még mindig az ön szerelmes szive beszél. Aki így tud írni, annak még a szive nem kialudt vulkán. Nos! ugy-e igazam van?

— Nem egészen asszonyom.

— Hát akkor mi ez a levél?

— Egyszerű stílus-gyakorlat asszonyom — felelt a férfi zavarodottan és elfordította fejét, mert abban a pillanatban maga is azt hitte, hogy igazat mond.

Piaci árak a legutolsó betivásáron 50 kilogrammonként.

búza	minőség szerint	Kor.-től	Kor.-ig
búza	minőség szerint	7.—	7.20
rozsa	»	6.—	6.25
árpa	»	5.20	5.60
zab	»	6.—	6.20
lóher	»	50.—	58.—
tengeri	»	5.50	6.50
bükköny	»	6.—	6.50
fehérbab	»	8.50	9.—
tarkabab	»	6.—	6.50

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

NEM

VÉGELADÁS,

de régibb keletü szövetek és kendők fél és negyed áron való elárúsítása megkezdődött a Schütz áruházban.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédszegély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédeit ezen segély-pénztárnál.

Karácsonyfadísz!

Ugymint: Fondant, likör, marcipán, chokolat, habconfect, hab-sütemény, szalon és egyéb cokorka, angyalhaj stb. Műkarácsonyfák, thea, theasütemények, bonbonok, valamint bonbonierek, mint legalkalmasabb karácsonyi és új-évi ajándékok kaphatók.

Schmiedt Viktor
cukrászdájában.

A pozsonyi kiállításon arany éremmel ki-tüntetett.

„Weisenbacher“-féle cognacot

ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, mint valódi és tiszta **borpárlatot** s kérjük össze nem téveszteni ama sok, csak hideg keverés uton készült árukkal.

Hankus és Cservenyák

tulajdonosok **Salgó-Tarjánban.**

Kapható Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos urnál, Nagykanizsán: Belus Lajos urnál és minden jobb fűszerkereskedésben és csemege üzletben.

933/v. 1902. szám

Árverési hirdetemény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság V. I. 141. sz. végzése által a zalavármegyei tkpénztár végrehajtató javára Kovács János szentkozmadombjai lakos ellen 817 K tőke, ennek 1902. évi február hó 2-től járó 6% kamatja, ugy járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 636 K-ra becsült lovak, szarvasmarhák és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés utján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Szentkozmadombján leendő eszközzésére 1902. évi december hó 29-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a 1881. évi LX. t.-e. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-e. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. december 7-én.

Nemes Sándor
kir. bir. végrehajtó.

ad. 10708/tkv. 1902.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Némét György végrehajtatónak Fatér Juli Csalló Józsefné végrehajtást szenvedő ellen 160 korona tőke követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a szentlőrinczi 97. sz. tkjvben végrehajtást szenvedett tulajdonául felvett következő ingatlanokra: + 1/b hrszám alattira 588 korona, + 246/b hrszám alattira 225 K, + 415/b hrszám alattira 49 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. március 28-ik napján d. e. 10 órakor Szentlőrinczen a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át, vagyis 58 korona 80 fillér, 22 korona 50 fillér, 4 K 90 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-e. 48. §-a a jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1902. évi december 9-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMESE-IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**, Újváros-utczában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

disz- és műkályha készítő telepem és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **disz- és műkályhák**, úgy a legújabb „**Secession**“ és „**Empirie**“ rendszerű, díszes kiállítású **kályhám**, valamint **építészeti diszitményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magának a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepem szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várva, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdisz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Újváros-utca 31.,
33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefű cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak **RETHY-félet** fogadjunk el!

A HÖLGYKÖZÖNSÉG figyelmébe!!

A Farkas Ignác-féle végeladásból maradt **rőfös- férfi- és női divatáruraktárt** megvettük és a volt Farkas Ignác-féle helyiségben minden elfogadható áron kiárúsítjuk.

Több mint 2000 maradék negyed áron kapható.

Szíves látogatást kérve
kiváló tisztelettel

REISINGER ÉS EISNER.

Nagy karácsonyi vásár!

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Bathory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8-10.

Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése.

Tejgazdasági telepek ujjaszervezése.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve.
Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

Jön a Jézuska!

Mi legalkalmasabb karácsonyi- és újévi ajándéknak?
Arany- és ezüst ékszerek, valamint china-ezüst dísz tárgyak,
melyek a legnagyobb választékban ez alkalomra
a legolcsóbb árban

MAUSZ FERENCZ ékszerésznél kaphatók.

Mindennemű e szakba vágó javításokat, új munkákat és véséseket rendelés szerint eszközöl.

Régi használhatatlan arany- és ezüst ékszert a legmagasabb árban becsérél és megvesz

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

A MAGYAR és a VILÁGIRODALOM KINCSESHÁZA

a klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű szövegképes kiadása.

szerkesztője Radó A., a kiváló író és műfordító Kiadója LAMPEL R.

(Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkeresk. Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

ötven diszes kötet, a klasszikusok arany dombornyomású arczképével.

évente legalább 6 kötetes sorozatokban jelenik meg.

bevezetéseit a legjelesebb magyar írók és esztétikusok készítik. Bevezetéseinek szerzői: *Ábrányi E., Alexander B., Ambrus Z., Angyal D., Bánóczy J., Balassa J., Beöthy Zolt., Dócsi L. báró, Endrődi S., Ferenczi Z., Harasztai Gy., Hegedüs I., Hevesi S., Ignotus, Junius (Zilahy K. Béla), Kossuth F., Mikszáth K., Négyesy L., Palágyi M., Radó A., Rákosi J., Riedl Frigyes, Szász K., Váczy J., Váradi A.*

művészeti vezetője Hegedüs László festőművész.

illusztráló művészgárdája a magyar festőművészek legjobbjai, közel félezer egész oldalas eredeti illusztrációval gazdagítja a gyűjteményt.

elsősorú külföldi művészek remek illusztrációinak egyedül jogositott reprodukcióit közli.

illusztráló magyar művészei: *Benczur Gy., Bihari Sándor, Csók I., Éder Gy., Feszty Á., Garay Á., Gergely I., Hári Gy., Hegedüs L., Jászai J., Jendrassik J., Karlovicsky B., Lotz K., Márk L., Mihálik D., Nagy Zs., Neogrady A., Olgyai F., Réthy L., Stein J., Székely B., Szlányi L., Telegdy L., Tull O., Udvary G., Vágó Pál, Wagner S. és Zichy M.*

első tizennégy kötete már megjelent.

I—II. kötete: Petőfi S. összes költem. Bevezette: *Ferenczi Z., Neogrady A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

III—IV. kötete: Kisfaludy S. összes költeményei. Bevezette: *Junius, Neogrady Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön* képeivel.

V. kötete: Shakspeare Remekai I. *Coriolanus, Othello, Romeo és Julia.* Bevezette: *Alexander B.* Gilbert angol művész képeivel.

VI. kötete: Moliére Remekai I. *A fősvény, Dandin Gy.* A kényeskedők. Botcsinálta doktor. Bevezette: *Harasztai Gyula.* Kiváló francia művészek és Gergely Imre magyar festőművész képeivel.

VII. kötete: Tóth K. válog. költeményei. Bevezette: *Endrődi S., Neogrady A., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

VIII. kötete: Berzsenyi Dániel munkái. Sajtó alá rendezte: *Bánóczy József.* Bevezette: *Váczy János, Gergely Imre, Mihálik D., Szlányi L., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

IX. kötete: Madách I. válog. munkái. Bevezette *Palágyi Menyhért, Zichy Mihály* illusztrációival.

X. kötete: Kossuth L. válog. munkái. Bevezette és sajtó alá rendezte *Kossuth F.* Rajzokkal és arczképekkel.

XI. kötete: Homeros Iliásza. Fordította és bevezette *Kemenes (Kempf) József.* Preller világhírű illusztrációival.

XII. kötete: Schiller költeményei. Fordította és bevezette *Dócsi Lajos, Benczur Gyula, Lotz Károly, Wagner Sándor* és számos külföldi festőművész illusztrációival.

XIII. kötete: Tóth Ede munkái. Bevezette *Garay Ákos* festőművész képeivel.

XIV. kötete: Kisfaludy K. munkái I. Sajtó alá rendezte és bevezette *Bánóczy József, Éder Gyula, Hegedüs László, Neogrady Antal, Stein János, Szlányi Lajos és Tull Ö.* képeivel.

egyes kötetei külön-külön is kaphatók 6 korona bolti áron, a IX. és X. kötet kivételével.

első tizennégy kötete 3968 oldal (373 iv) és 255 művészi illusztráció. A legolcsóbb és legértékesebb házi könyvtár és házi képtár. Ötven vaskos kötet. Ára diszkótésben 250 kor. Megrendelhető csekély részletfizetésre a **Lampel-Wodianer-féle** és bármely más könyvkereskedésben. Megrendelésnél pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szövegképes kiadása.

Egy jó házból való fiu

tanoncúl felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Legkedveltebb, legkötelesebb
arcpiszitító és szépitő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-6410 -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 " " " "
-SZAPPAN 1 " " " "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gépcsopót-
készlet és
készlet. Kiseb. g. gép. készletben.

Kalamburmondásokra
KÖLÖN SZAKOSZTÁLY.
Elsőre árjegyzékét ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Hátraga kénes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzsodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szősmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmérukat az egész
világon elterjedtek és
elsősorunk.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatzaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után

küldi a székben
legelőre vagy
csépe:
REIF J.
szpecialista. Bécs,
Arndtstrasse 8.
Árjegyzék
ingyen.

Modern
BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
url-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol

NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szót-
kötés és sz. üzemeltetőknek lé-
tesítés céljából (postai juttatással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néador-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A terek, tódé,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Felfújhatja az eddig ismert összes fogszűrőket.
OSAN-szűrő-csészéje a 96 kr. OSAN-foggyűrű a 64 kr.

Csorny-féle kalcid a legjobb és legkedveltebb
szépitő-szert
Evegje 1 fnt. Ehhez
bekezeszappan 80 kr.

Fritsch Ferd.-féle Szappanfő-géppel a 50 és 35 kr.
a legjobb és legkedveltebb
hajszűrő-szert pótlásokra,
barna és fekete. Ár 1.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron győgytárakban, Nemesertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.

ALAPITTATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
fiúknak részére. - Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. -
Nemelő internátus önkéntes növendékek
részére. Bizonyítványai államér-
sek és az egyetemi önkéntesre jog-
sítanak. - Bővebb felvilágosítást
ingyen ad

Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL
SZŐRVEZTŐ
néhányasori használat után az arcról és
kéarról a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár.
Budapest, Gyár-utca 17. #
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Finál embezetnek orvosság ajánlott szer. Ár 3 korona.
NADOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépit.
Ár 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfelvétel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " " " " " "	34 " " " " " " " "
22 " " " " " " " "	25 " " " " " " " "
15 " " " " " " " "	15 " " " " " " " "

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék!
EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

Páris 1900. családi használatra Páris 1900.

és minden iparág számára kiváló szerkezetben és kivitelben; öltésük és munkaképességük utolérhetetlen; nélkülözhetetlen minden iparágban, ép ugy, mint családi használatnál.

Díjtalan oktatás a műhimzésben. Elektromotorok varrógéphajtásához.

Páris 1900. Grand Prix. Singer Co. varrógép részvénytársaság bizományosa Páris 1900. Grand Prix. Vidor Pál Zalaegerszeg.

Eladó.
Egy 22 év óta fennálló, jó forga-
lomnak örvendő
disztemetkezési vállalat
a hozzá való teljes felszereléssel,
ugy a készletben levő érc és fa-
koporsókkal együtt korunk előre-
haladottsága miatt jutányos ár és
kedvező feltételek mellett szabad
kőzből eladó.
Zalaegerszeg, 1902. dec. hó.
Sanits Sándor és társa
Kováts László asztalosok
I. temetkezési vállalata.

D. Horváth Győző
Vas- és fűszerkereskedése az „Arany kasza”-hoz Zalaegerszeg
(Schütz festőgyár mellett.)
Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe a mai igényeknek
megfelelően berendezett raktárát.

„Mik a legcélszerűbb és leghasznosabb
karácsonyi és ujévi ajándékok”.
Mindennemű konyha- és házi szerek.

Réz mozsarak.	Fa- és széntartók.	Kitünő fűszerek.
Réz és szén vasalók.	Kályhatalcák.	Theák, rumok.
Réz gyertyatartók.	Korcsolyák.	Budapesti lisztek.
Hus és mandula őrlők.	Flobertek, forgópisztolyok	Padló- és olajfestékek.
Zom. konyhaedények.	nagy választékban.	Kitünő kovácszszen.

PURGO
A leggyengébb kifűző is
haszajtó
még csemegeknek is adható.
25 cztorka ára 1. korona.

Órák, ékszerek RÉSZELETFIZETÉSRE
is, olcsó szabott áron
SERÉNYI
Órák és ékszerész
Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
Főkötele: II., Főutona 21. sz.
Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGNER-féle
REPARATOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárulító helye
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a „Stella” vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, 6 cs. és kir. fensége József főb. udvari szállítoja
BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

PURGO
Angol kanczka, meggyar és német egyetemes tanácsok által engedélyezett és ajánlott, mint a legenyhébb habjelő.
A kir. szab. osztályosorsjáték főelárulító helye

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. FŐVÁROSI ORVOS
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Hirdetéseket, reklámokat szakcsere-
rűen, pontosan és legolcsóbban közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fenyképek készülnek
RIVOLI
fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPESTEN, VII. KER., KERESZTI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytájak!!!

Hôtel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcaar-
nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Étvágytalanság, hányinger, fejfa-
jás, gyomorajok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Póstan 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélől védett, 200 kilo-
méternél több jól ápolat, regényes hegyi utak. Szigoruan indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak bereu-
deve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Szőlőoltványok
szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90—100 forint. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemefafajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítmány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.
ÉLŐKERÍTÉS.
Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak at, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcsal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.
Diócssemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.
Cím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep.” Nagykágya, u. p. Székelyhid.

Epilepsia.
Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerárban Frankfurt a. M.

A pezsgőhöz jég díjmentesen adatik, ugyszintén nyáron is.

Alkalmi elárusítás.
Az általános pangás és a nagy áru felhalmozás folytán ama helyzetbe jutottam, hogy az alább megnevezett borokat, pezsgőket, likőröket és a többi italokat csaknem a beszerzési áron ajánlhatom a nagyérdemű közönségnek u. m.:

1 nagy üveg balatonmelléki kő-hegyi bor a pannonhalmi főapát-ság terméséből és pincéjéből. 1 K 50 f	1 nagy üveg Mercieux-féle (splendide) Champagne 9 K — f
1 nagy üveg somlói ugyanazon pincéből 1 „ 80 „	1 nagy üveg G. H. Mumm-féle carte blanche 11 „ — „
1 kis üveg Cherry vagy Malaga 1 „ 40 „	A legjobb hírnévnek örvendő soproni Hillebrandt-féle finom és legfinomabb likőrökből
1 nagy üveg Cherry vagy Malaga 2 „ 40 „	1 üveg 70 f, 1 K, 1 K 50 f, 2 K 30 f
1 „ „ Cherry Redstar 8 „ — „	1 üveg valódi Benediktiner 13 „ — „
1 „ „ Achaia görögbor 3 „ — „	1 „ valódi zárai marasquino 4 „ 50 „
1 „ „ közönséges pezsgó 2 „ 50 „	1 „ francia Cognac Dupuis & Fils-féle V. O. 7 „ 50 „
1 „ „ Kleinosek-féle Trilby 4 „ — „	1 „ grf Eszterházy-féle Cognac 4 „ — „
1 „ „ Braum-féle Domino 4 „ 20 „	1 kis üveg cuba vagy jamaikai rum 60 f, 80 f, 1 K 60 fillér.
1 „ „ Littke-féle Sport 4 „ 50 „	
1 „ „ Törley-féle Talismán 5 „ — „	

Ezekon kívül vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a mindenkor frissen tartandó
süteményeimre,
különösen kitűnő pozsonyi diós-patkó, linzer, torta- és Kugler süteményeimre.
Torták 1 koronától felfelé
1 kiló különféle thea-sütemény 3 K 20 „
1 „ finom piskóta 3 „ 20 „
1 „ „ finom bonbons nagy választékban 4 K — f
1 „ „ egyéb eukorka 2 K, 3 K.
Ugyszinté most a karácsonyi ünnepekre nagy választékban raktáron vannak karácsonyfára való nagyobbbrészt saját készítményű káros festék mentes hab, likőr, csokoládé és egyéb sütemények, darabja 2, 3, 4, 8, 10, 20 és 30 fillér, ismét eladóknak különkint még jutányosabb áron adom.
A n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván maradtam
teljes tisztelettel
Kummer Gyula
eukrász.

A pezsgőknel legalább 10 üveg vételénél még további 5%-os engedményt is nyújtok.

Az ünnepekre friss szemetes kenyér 80 fillér és 1 koronáért kapható.

Eladó borok.

110 hektoliter 1901. évi
termésű jó minőségű asztali

ó-bor

34 fillérért literenként
eladó.

Lukács Kránicz Józsefnél
Pacsatüttösön.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

== Kapható mindenütt. ==

Szőlővesszők eladása.

Eladók 10 ezer darab I. oszt.
jól beérett s ekként fás ojtásnak
is teljesen megfelelő amerikai
„Riparia portalis“ sima szőlő-
vesszőt.

Ugyanezen fajtaból II. oszt. 10
ezer darab is eladó.

Zalaegerszeg, 1902. dec. hó.

Farkas Ferenc

Telek utca 16-18. sz.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, amely már több mint
33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmazhatók
kósztrényél, csúznál és meghűlésnél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevételekor
óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cze-
jegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél
Budapestben.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Fernolendit

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára leg-
szébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült
foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szintet kapnak.

Alapítattott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse
21.** Mindenütt kapható.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés:

Köhögés, rekedtség és
elnyájkasodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor**, Sümegen: **E. Dervarics
István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerertárakban.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelölésénél áll.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
am Rohltsch-Sauerbrunn.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek
bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválasztást, a fájdalmas köhögésnek
elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő
hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél.
3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglehető gyorsan gyógyít gyomor-
göresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja
a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja
az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogak-
nál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a
felbőfögést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás
gyógyszer minden sebre, úgymint hópörösenés, sipoly, szemölcs, égési seb,
fagyott testrészek, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást,
zugást, szakgatást, köszvényet, fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld
apáca-védjegyre, mint fent látható!** Hamisításoktól legjobb óvszer egye-
nesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-
állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába
4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalvá-
nyozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van
és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha
Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen.
Valódi centifolia-kenőcs használják: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mell-
keményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-
csúz, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és roncolt sebeknél; az idegen testek
kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunku-
lus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kibese-
det lábknál. **Egért sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon
támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb.** Szétküldés csak az összeg
előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona
50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől
és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“
bejegyzése legyen.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél
régibb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg
nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van
hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad
hamisítványokat vagy efféle sokszorososan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket hasz-
nálni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett
a két régi elismert jó, ocsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél,
melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett
védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapestben: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben:
Brady C. gyógyszerésznél.

